

M İ R A Ç

ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD

İstanbul

2014

M İ R A Ç

ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD

Editör: Şafak TUNÇ **Redakte/Tashih:** Hızır ERCAN

Baskı Tarihi

H.1435 /M.2014

İletişim

Web: <http://huvallahu.com>

e-mail: ellhuve@hotmail.com

Basım Yeri:

Seçil Ofset Matbaacılık

ve Ambalaj Sanayi Ltd. Şti.

Tel: (90) 212 - 629 06 15 pbx

ISBN

978-605-64367-1-0

İÇİNDEKİLER

DÎBÂCE	1-5
MİRÂÇ NEDİR	7-17
Kul Ne Demektir?.....	9-13
Miraç, Manevi ve Ruhidir.....	13-15
Sonra Hu'ya'dır Dönüşünüz.....	15-17
HZ. MUHAMMED'İN MİRACI	19-47
Âlem-i A'mâ.....	28-39
Ve Sudan Herşeyi Dirî Kıldığımızı Görmezler mi?.....	39-40
Deryayı Nuru Muhammed.....	40-47
VELÂYETİN MİRACI	49-81
Hiz. İmam-ı Ali'nin Miracı.....	53-54
Hiz. Ebu Bekir'in Siddikiyet Makamı.....	54-55
Hiz. Abdülkadir Geylani'nin Miracı.....	56-58
Hiz. Süreyya'nın Miracı.....	58-62
Hiz. Pâk Muhammed Ali Bey'in Miracı.....	63-66
Son Zamanlarda Zuhur Eden Manevi Bir Gönüldeki Miraç Tatbikatı.....	66-70
Velâyet-i Şems-ül Bakî.....	70-71
Vedud Hususiyeti.....	71-74
Rabbimizin Kullarına Miraç Lütfetmesindeki Murat Nedir?.....	74-78
Miraç Tatbikatını Yaşayan İnsanın Makamı Ortaya Çıkar.....	78-81
NAMAZ MÜMİNİN MİRACIDIR	83-85
EL- İNSAN	87-95
HATİME	97-99
YAYIMLANMIŞ ESERLER	101-103

DÎBÂCE

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Dini mevzuların çoğunlukla dünyevî anlayış çerçevesi içinde mütalaa edildiği görülmektedir. Ancak şu unutulmamalıdır ki, insanın halen yaşamış olduğu bu âlem ile ilgili bilgileri bu kadar sınırlı iken, âlemlerin fevkinde olan Miraç hususiyeti nasıl ifade edilecektir.

Miracı değerlendirirken dünyevî düşüncelere göre değil, ilâhî âleme göre değerlendirmek icap eder. **Esfele Safilin/ aşığaların en aşığı** denilen ve sıfat noktası olan bu varlık âleminin fevkinde olarak, ilâhî âlemin sonsuz olduğu, idrakinin de sonsuz olduğu düşünölmelidir.

İnsanlar varlık âlemindeki mevcut varlıklar üzerinden fikir yürütmektedirler. Maneviyat ise zât âlemindeki konular hakkında Allah'ın lütfettiklerinin idraki içerisinde.

Kur'an her âlemde oranın şartlarına göre açılıp tefsir edilir. Bu dünyada yapılan tefsir, bu dünyanın şartlarına göredir. Bu dünyanın **Allah** ve **Kur'an** anlayışı kendi şartlarına göredir. Başka bir âlemde oranın fizik şartları değişik olduğundan oranın şartlarına göre bir anlayış söz konusudur. O âlemlerde de Allah'ın programı vardır, ama oralardaki yaşam programı değişiktir.

MİRAC

Miraç konusunu düşünürken zaman ve mekân açısından farklı boyutlardaki tatbikatlar olarak değerlendirilmek icap eder.

Hac sûresi 47. âyetinde;

“...Ve Rabbin indinde bir gün sizin saydıklarınızdan bin yıl gibidir.”

Me'âric sûresi 4. âyetinde ise;

“Uruc eder O'na melaïke ve ruh, miktarı elli bin yıl olan bir günde” buyrulmaktadır.

Bu âyetler, farklı boyutlarda farklı zaman tatbikatları olduğunu işaret etmektedir. Bütün boyutlarda cereyan eden olaylar, Allah'ın nizamı içerisindedir. Aynı mekânda, farklı boyutlarda yaşayan farklı yaşamlar vardır. Boyutlar farklı olduğu için birbirine müdahalesi yoktur. Her boyut kendi hususiyetinde yürümektedir.

Bu zamanın manevi ilim anlayışında artık Miraç konusunun âlemler üstü bir idrak ve anlayışla değerlendirilmesi icap etmektedir. Bugün dünyada bu ilmi görüyorsak, bu ilmin hakikatinin, yani Allah'ımızın ilim arzusunun ilk günden beri var olduğu hakikati ortaya çıkar. Şimdi bu noktaları Rabbimizin programı icabı idrak ediyoruz. Artık değerlendirme dünyevî değil, ilâhî âlem düşünülerek yapılmalıdır.

MİRAC

Miraç arzusunun anlaşılmasında hususi bir idrak gerekmektedir. Allah'ın Miraç tecellisi, yaratmış olduğu nice varlıklar içinde yalnızca insan varlığındaki tecellisi ile bilinmiştir.

Peygamberimizdeki Miraç tatbikatı her tatbikatın fevkinde olarak gerçekleşmiştir. Ancak her insan Miraç tatbikatını kendi makamına göre idrak eder. Onun için Miraç hakkında pek çok yorum ve tefsirler yapılmıştır. Bu, insan varlığındaki çeşitlilikten kaynaklanmaktadır.

Şurası muhakkaktır ki, Miraç hakkında en ileri anlatımlar velâyet tarafından yapılmıştır. Çünkü Allah, evliyasına Miraç lütfetmiştir. Onlar Miraç mucizesini tatbikat ile bilmişlerdir. Evliyada zuhur eden Miraç tatbikatları da Allah'ın onlardaki değişik arzuları sebebiyle farklılıklar göstermesine rağmen, her Miraç tecellisinde müşterek olan hakikat şudur ki; insanlar Peygamberimizin yolundan tam olarak yürüdüğü takdirde Allah'ın lütfu ile Miraç izzetinden nasibedar olabilir.

Mirac'ı, velâyetin anlatması kadar doğru bir şey olamaz. Çünkü velâyet, Peygamberimize muzaf olarak Miraç yapmıştır. Mirac'ı, Miraç yapan anlatır.

Miraç, kul olan insan varlığının asliyyetinin Allah olduğunun tatbikatla bilinmesidir.

Miraç tatbikatı ile kişi vücud günahından,

MİRAC

yani varlık iddiasından kurtulur. O halde insan varlığı Miraç ile ilâhî âlemlere yükselebilir, Hakk ile buluşabilir. Bu tatbikat, insan varlığının sadece dünya ile sınırlı olmadığını gösterir. İnsan varlığı, Hz.Muhammed (s.a.v) ile ve onun ümmetine lütfettiği Miraç ile sonsuzluk kazanır.

Kur'an, yedi sema/ yedi boyut olduğunu buyuruyor. Bütün bu tatbikatı Sevgili Peygamberimiz açmış ve anlatmıştır. İnsan varlığının bu makamlara kadar yükselebileceğinin tebşirâtı Hz. Muhammed ile yapılmıştır.

Miraç insan varlığının nereye kadar terakki edip yükseleceğini gösteren bir hususiyettir. Allah'ın kulunu kendi huzuruna kabul etmesi "**KUL**" varlığının vatan-ı aslîsinin dünya olmadığını göstermektedir. İnsan dünyaya ait değil ilâhî âleme aittir. İşte Miraç, kulun kirlerden temizlenerek aslı ve hakikati olan Allah'a ulaşmasını temsil etmektedir. İnsanın Allah'a ulaşması onun bütün varlıkların üzerinde bir mazhariyet taşıdığını işaret etmektedir.

Hüve, insanda tecelli edip görüldüğüne ve tekelüm ettiğine göre **KUL** varlığında "**sahibiyet**" değil "**teslimiyet**" olmalıdır. O takdirde bütün sıfatlardan kurtulmak ve asliyyet-i ilâhîyeye kalbolmak söz konusudur.

Miraç mucizesi imana ait bir hususiyettir ve her yeni zamanda, o zamanın yetkili velâyet gönülleri

MİRAC

tarafından anlatımlar yapılmıştır. İçinde yaşadığımız ileri teknolojik devirde de Miracın bu zamana hitap eden anlatımları olması lazım gelmektedir. Bu çalışma bu niyet ile hazırlanmıştır.

Bu kitapta, Sevgili Efendimizin Mirac'ı ile birlikte O'nun yolundan yürüyen velâyet gönüllerinin Miraçlarından bahsedilmiştir. Bunun sebebi, velâyet yolunun hayal değil hakikat olduğunu, fiiliyat ve tatbikat ile yüründüğünü göstermek ve Rabbimizin lütfu ile Sevgili Efendimizin isrinden yüründüğü takdirde bu lütfu mazhar olunacağını insanlara müjdelemektir.

Not: Kitaplarımızda bazı konular tekrar edilmiş gibi görünmektedir, ancak dikkat edilirse tekrar gibi görünen anlatımlar daha ileri bir idrak ve anlayış içindeki ifadelerdir. Bu, Allah'ın rahmet-i ilâhîyesinin sonsuz olduğunu işaret etmektedir. Nitekim Kur'an-ı Kerîm'deki bazı âyetlerdeki tekrarlar, her an yeni bir şanda olan Hüve'nin ilâhî beyanlarının her zamanda yeni lütuflar ve mânâlar ile açılacağını işaret etmektedir.

Hüve't Tevfiku'r Refik
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

MİRAC NEDİR?

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

"Küntü kenzen mahfiyyen fe ahbebtü en u'rafe fe-halektul halke li uğrafe bihi / Ben gizli bir hazine idim bilinmekliğime muhabbet duydum ve halkı yarattım ki HU (el-İnsan) ile bilineyim"

Hadis-i kudside buyrulduğu üzere, Allah'ımız her risalet noktası ile kendisini anlatmıştır. Her risalet noktası ile **marifetullah**, yani Allah bilgisi merhale kaydetmiştir. Kur'an'da anlatıldığı şekliyle her risalet noktasının yaşadığı tecelliler, Allah'ımızı bilmek ve tanımakta daha ileri terakkilere sebep teşkil etmiştir.

Birkaç misal vermek gerekirse; **Hz.İbrahim**'in Rabbini önce yıldızlarda, sonra ayda, sonra da güneşte araması ve hepsinin battığını görünce; "**Ben batanlara "muhabbet" eylemem**" buyurarak sonsuz ve her sıfattan münezzeh olan Rabbini "**kalben**" idrak etmesi insanlar için bir örnek teşkil etmiştir.

Daha sonra **Hz.Musa**'nın; "**Rabbim, bana görün ki sana bakayım,**" niyazı ve Rabbin; "**Beni asla göremezsın**" (7/ 143) buyurması ile Rabbi görmek hususunda bir terakki ve terbiye hâsıl olmuştur.

Hz.İsa ile madde anlayışının terk edilerek, asliy-

MİRAC

yet olan "**Ruh**"un anlatılması söz konusudur. Allah'ımız insan ruhunun da Allah'ın varlığından hâsıl olduğunu, Hz. İsa'nın zuhuru ile aşikâr kılmıştır. Böylece insan ruhunun Allah'ın ruhundan olduğu hakikatinin ortaya çıkması, Allah dininin anlaşılması yönünden önemli bir merhale olmuştur

Bütün bu terakki ve tecellilerin üzerinde Hatemen Nebiyyin **H.z. Muhammed** zuhur etmiş ve bütün sıfatî anlayışların üzerinde olarak "**zâtî**" anlayışı getirmiştir.

Nihayet, Hz. Muhammed'in Miraç mucizesi ile **marifetullah** anlayışında zirve noktasına varılmış ve dünya yaşamı içinde bir insanın ulaşabileceği en yüksek makamın anlatımı yapılmıştır. Hz. Muhammed kendisini Allah'ın varlığında idrak etmiştir. Bu noktada artık "**sen**" "**ben**" kelimeleri yoktur.

Allah'ın bilinmekliğini dilemesindeki arzu, asliyeti ile kendisinde var olan hasletleri temaşa etmektir. Allah'ın Musavvir'indeki bu arzu "**Muhammed**" ismi ile temaşa edilmiş ve kemâle ermiştir. Allah'ın "**İnsan**" arzusunun en güzel numunesi Hz. Muhammed (s.a.v) dir. O'nda kendi arzusunu temâşa etmiş ve O'nunla arzusunu tamamlamıştır.

Allah'ın, Hz. Muhammed'e olan muhabbeti, O'na lütfetmiş olduğu rahmet-i ilâhîye, velâyet gönüllerinin de

MİRAC

Miraç devleti ile izzet bulmalarına vesile olmuştur. Yani Allah'ımız bu rahmeti, Hz. Muhammed'den sonra zuhur eden velâyette de görmek istemiş ve velâyete Miraç lüt-fetmiştir. Artık, Peygamberimiz ile, "**Allah'ın insanda aranması**" hakikati ayan olmuştur.

"**Lâ mevcude illa Hû**" sırrı düşünülduğünde Pey-gamberimizin sıfat olarak bir mekân'dan başka bir mekâ-na gitmeye ihtiyacı var mıdır? Sıfat olarak zaten mümün değildir. Varılan menzil zâtiyettir, zât noktasında sıfat varlık görülmez, "asıl" varlık vardır. Yani zat noktasında her varlık "kendisi" değil midir? "**Beni gören Hakkı görmüştür**" buyuran bir Peygambere, " **Allah'a nasıl ulaştı?** Sözü ikilik doğurur.

KUL NE DEMEKTİR?

Allah'ımız kendisindeki namütenahi tecelliyi tema-şa etmek için insan varlığını yarattı. Allah'ımızın "**bilin-mekliğine**" muhabbet duymasındaki arzu, namütenahi yaratma olarak tezahür etmiştir. Allah'ın bilinmekliğine muhabbet duyması namütenahidir. O yüzden o arzudan doğan yaratma da namütenahidir. O zaman her varlığı, O'nun asliyyetinin bir görünmesi olarak mütalaa etmek icap eder.

Allah'ımız bilinmekliğine duyduğu muhabbetin bir neticesi olarak insan varlığını "**KUL**" varlığını olarak ya-ratmış ve kendi arzularını kul varlığında aşikâr kılmıştır.

MİRAC

Peki, bütün âlemler zaten bilinmez bir hazine olan Rab-bimizin görünmeleri olduğuna göre kul varlığı neden yaratılmıştır?

Allah'ımız; "**Ben yeryüzünde bir halife kılacağım**" (2/30) buyurduğunda melekler **KUL** varlığının yaratılmasına itiraz etmişlerdir. Ancak Allah'ımız kul varlığında müspet-menfi arzularını tatbik ediyor. Sadece insan varlığı Allah'ın menfi tatbikatını yüklenmiştir. Kur'an'da insan için **cehul (cahil)** buyrulmuştur. (33/72) Çünkü semavata, arza ve dağlara arz edilen, ancak onların yüklenmekten çekindikleri "**emaneti**" Allah'ı görmeden, bilmeden kabul etmiştir. İnsanın, Allah'ı her şeyi ile kabul etmesi onun makamını gösterir.

Kur'an'da; "**Gayba iman eden ve namazı ikâme edenler ve kendilerini rızıklandırdığımızdan infak edenler** (2/3) "**Rabb'lerinden bir hidayet üzerindedirler ve onlardır felâha erenler**" (2/5) buyrulurken tebşir edilenlerin gayba iman edenler olduğu işaret edilmiştir.

İnsan, Allah'ı görmeden, bilmeden iman etmesi ile bütün varlıklardan efdal bir makama yükselmiştir. O zaman Allah'ımız, insana sevgisini ve muhabbetini lütfetmiştir.

Manevî açıdan değerlendirildiğinde, "**Cehul**" kelimesi Allah'ı doğru olarak tanımamaktır. Mürşid elinde

MİRAC

Allah'ı doğru olarak bilip tanımak ile manevi terakki hâsıl olmaktadır. O zaman Allah'ı ve yarattığı varlıkları doğru olarak bilip değerlendirmek mümkün olmaktadır.

Kur'an'da insan için **Zalum/Zalim** (33/72) kelimesi de kullanılmıştır. Allah'ın insandaki tecellisinden habersiz olan için zalim denmiştir. Çünkü insan, Allah'ın bir parçasıdır. Mademki, "**nefsini bilen Rabbini bilir**" o halde Allah'ı doğru olarak tanıyıp bilen kendi nefsinde de doğru olarak tanıyıp bilerek zalimlikten kurtulur; kendi nefesine arif olur. Kendini, Allah'tan ayrı gören zalimdir.

Kul varlığında fail olan Allah'tır. İnsan; "*o zaman ben ne oluyorum*" diye düşünebilir. Ancak, Allah'ımız hususiyede tuttuğu arzularını insanda tatbik etmektedir. Allah'ın bütün varlıklarda tecellisi vardır ancak zâtiyyet makamından olarak sadece insandan tekellüm etmektedir. O zaman insan varlığında bir fevkaladelik vardır. O yüzden de semavata, arza ve dağlara arz edilen ancak onların yüklenmekten çekindileri emaneti insan yüklenmiştir.

Allah'ın, "**tecelli ederek**" insan varlığında konuşucu olması insana en büyük rahmettir.

Miraç, sıfat olan insanın, sıfat varlığının fevkinde olarak aslı ve hakikati olan zât ile buluşmasıdır. Yani bir cümle ile sıfatın zât ile buluşmasıdır.

MİRAC

Eğer Mirac maddesel bir tatbikat olsa idi, insanların ahirete dünya kalıbı ile göç etmeleri gerekirdi. Halbuki dünya kalıbını dünyada bırakıp ahirete ruh olarak göçüyoruz. Muhakkak ki cennetlerdeki yaşam tatbikatı da dünyadaki tatbikatın sonsuz üzerinde olacaktır.

Mirac, ruhanî bir tatbikattır, dünyevî değildir. O halde Mirac'ı dünyaya göre değerlendirmek doğru olmasa gerekir. Nitekim geçmiş Mirac anlatım ve tefsirleri dünyevî kalmıştır. Geçmişte, Mirac maddeleştirilerek tefsir edilmeye çalışılmıştır. Bu tefsirleri Mirac mucizesini insanlara anlatabilmek için yapılan gayretler olarak düşünmek gerekir.

Allah'ın din arzusu dünyayı kurmuştur. Dünyayı esas alarak ahireti anlamak yerine, dine göre, dinin hususiyeti içinde dünyayı anlamak icap eder. O halde, Mirac'ı kendileri de Mirac yapmış olan velâyetten öğrenmek en doğru yol olsa gerekir.

Bütün kuvvet ve kudretin Allah'a ait olduğu idrak edildiği zaman bu ilâhî sır hakkında bir nebze fikir sahibi olunur. Bütün kudreti O'nun zâtında idrak etmek icap eder.

Bu konunun böyle olduğu Sevgili Peygamberimizin Miracı ile tespit olunmuş ve Sevgili Efendimiz tarafından insanlara intikal ettirilmiştir. Yaşadığımız bu tertibin

MİRAC

dışında daha nice sonsuzluğun olduğu da Âlem-i Âma hususiyeti ile işaret edilmiştir.

İnsan, asliyyet itibarıyla ruhâni bir varlıktır. Kur'an'da; "**Adem'e ruhumdan üfledim**"(15/29) buyrulduğuna göre, insan varlığını Allah'ın ruh varlığı şeklinde almak daha doğru olacaktır.

Miraç, "**Allah**" ve "**Kul**" varlığı "**bir**" olarak düşünülüğünde doğruluk kazanır. Miraç, Allah'ın kendisinden kendisine olan bir hususiyetidir.

MİRAC, MANEVÎ VE RUHÎDİR

Rahman sûresi 33. âyetinde;

"Ey cin ve ins topluluğu Eğer göklerin ve yerin kuturlarına nüfuz etmeğe gücünüz yeterse haydi nüfuz edin. Ancak "sultan" ile nüfuz edersiniz" buyrulmaktadır.

Âlemleri geçmek, dünyadan yükselmek ancak manevi sultan olan Reis-ü'l Mürşidin ile mümkündür. Allah'a yükselmek için insan ilâhî enerjiye muhtaçtır. O enerjide aşk var, ilim var, irfan var, sonsuz isimler var; ona "**ilâhî feyz**" deniyor. Mürşid lütfediyor o enerjiyi ve İlâhî alemler o enerji ile geçiliyor. Miraç'ta Cebrail'in da-

MİRAC

hi geçemediği âlemlerden Peygamberimiz geçti çünkü Peygamberimizdeki enerji en yüksek makamda idi.

Miraçta bütün âlemler seyredilir nihayet Hakk'a vasıl olunur. Peki, Miraç bu kadar mıdır? Hayır! Asıl Miraç bundan sonradır, çünkü fiiliyata girilecektir artık. Yani artık Hakk yakınlığı başlamıştır; bundan sonra onun yakınlığını muhafaza etmek, ilâhî edebe son derece dikkatli olmak gerekir.

Miraç tatbikatı insanın ilâhî âlemlere uruc edebileceğini gösteren bir hususiyettir. Bugün insanoğlu uzayda seyahat yapmak istiyor, ancak dünyada yaşadığımız biyolojik bedenin böyle bir seyahate tahammül edemeyeceği anlaşılmıştır. Çünkü insan bedeni bu dünyadaki şartlara göre dizayn edilmiştir. Diğer âlemlere seyri icap ediyorsa o zaman ruh ve asliyet baki kalmak üzere oradaki yaşam şartlarına göre bir beden alıp gitmesi gerekir.

Bu âlemden çıkmak için "**Muhammed**" iman ve fikriyatında olmak lazımdır. Her âlemin fizik kuralı farklıdır. O zaman bu âlemde ölüyor ve o âlemde diriliyoruz. O âlemin fizik kuralına göre beden veriliyor. Ama ruh ebedi ve terakki ruhta mevcuttur. Allah'ın kaydında o ruhun terakkisi ve derecesi bellidir.

Madem ki Kur'an'da; "**Biz her insan topluluğunu imamları ile kabul edeceğiz**" (17/71) buyruluyor, bizim imamımız Hz.Muhammed (s.a.v) olduğuna göre ve

MİRAC

biz onunla kabul edileceğimize göre, o hangi makama yükselirse bizi de peşinden götürecektir. İmamımız Miraç'ta ise, ona tabi olanları da Mirac'a yükseltecektir demektir.

SONRA HU'YA'DIR DÖNÜŞÜNÜZ

Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de; “**dönüşünüz Hu'ya'dır**” (En'âm 6/60) buyurduğuna göre nasibi olan her insanın nihayette Miraç tatbikatından istifade edeceğini tebşir etmektedir. Allah'ımız arzu buyurduğu gönüllerde Mahkeme-i Kübra'sını arzu ettiği anda açar. Bu konu ile ilgili olarak Pâk Muhammed Ali hazretleri şöyle buyurmuşlardır:

"Allah'ı Allah ile bilen bir İslam alimi de İslâm dinindeki hakikatleri ve bu cümleden kabir esrarını, haşrî neşr, mizan, cennet ve cehennem gibi olayları ve yerleri fiilen görüp bilir ve ölmeye önce ölmek sureti ile kalb âleminde Cenâb-ı Hakkın açtığı Kübra mahkemesi sırlarını ve bu sırların açılışında o Mutlak Hakimin (Allah'ın) sorgularını ve bu sorgularda açıkladığı Kur'an hakikatlerini fiilen duyup, görüp kalb âleminde açılan haşrî neşr ve kıyam esrarını fiiliyatla öğrenip nazarî bilgilerden geçerek ilâhî bilgi ile gönlü dirilir ve Allah'ın af ve mağfiret fermanını gönlünde dinleyip, Cenâb-ı Hakkın muhles kulları âdadına

MİRAC

kabul olunduğunu kalbine inen ilâhî beyan ile anlar ve bu beyan neticesinde gönlünde beliren ilâhî neşeler içinde mest ve hayran kalır."

Bu konu, Allah'ımızın arzu buyurduğu bütün insanlar için geçerli olan bir husustur. Ancak insan, dünyaya geldiği zaman kendisini kaybediyor. Nitekim Allah'ımızın bu kadar büyük bir rahmeti lütfettiğini insanlar dünyanın gulgulesine kapılarak tam mânâsı ile idrak edemiyor. İşte burada Rabbimizin Kur'an'da buyurduğu insan varlığının "**cehül**" olmasının bir diğer hususiyeti işaret edilmiş olmaktadır. Allah'ımızın bu büyük rahmetine ve ikramına ermek için gayret göstermemek cehül noktasında kalındığını gösterir.

Aslında şu bir hakikattir ki, manevi gönüllerin dünyevî makam ve mevkilerde gözü yoktur. Çünkü Allah'ın onlara lütfettiği makam ve mevki onlar için sonsuz bir mutluluktur.

Miraç, Peygamberimizin şahsında, insanlık için açılmış sınırsız yükseliş ve terakki ufkudur. Miraç, bütün beşeri duygulardan, süfli hislerden kurtularak en yüce makama yükselmektir. Mirac'ı semalarda değil belki her kişinin kendi semasında yani kendi kalbinde araması icap eder. Kişinin kalbi kendisine en yakın gibi görünür ama ona ulaşmak belki en zordur. Ona ulaşmak için daha evvel bu makamlardan ve yollardan geçmiş yetkili bir

MİRAC

gönül bulmak gerekir. Bu yollarda ilâhî rehber olmadan yürümek mümkün değildir.

Allah'ı anlamaya akıl kâfi gelmiyor, ancak akıl Mürşid'i bulmada insana yol gösteriyor. O halde akıl Allah'ın insana lütfettiği büyük bir rahmet-i ilâhiyedir.

HZ. MUHAMMED'İN MİRACI

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Miraç hakkında Kur'an'ı Kerim'de İsrâ ve Necm surelerinde işaret buyrulmuştur. (Kur'an'daki İsrâ ve Necm surelerinin tefsirleri hakkındaki daha geniş malumat için bakınız: <http://huvallahu.com/> web sitemizdeki Kur'an-ı Sırr-ı İlâhî, Deryayı Nuru Muhammed ve El Hüve kitaplarımız.)

İsrâ suresi 1. âyetinde;

“Bir gece, HU'ya ayetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren Allah Sübhan'dır. Hüve işitendir, görendir.” buyrulmuştur.

Dikkat edilirse âyette Hz.Muhammed ismi değil "**kul**" ismi zikredilmektedir. Burada bir hususiyet vardır. Kul kelimesi ile isimden sıfattan münezzeh bir makama işaret buyrulmaktadır. Eğer bir isim zikredilseydi o ismin kendine mahsus bir "**şahsiyeti**" olması lazım gelirdi. Halbuki "**kul**" kelimesi ancak Allah ile şahsiyet kazanır. Çünkü kimin kulu dendiğinde "**Allah'ın kulu**" diye cevap verilir. Kul, ancak Allah ile varlık bulur.

Kul, hakikat itibarıyla Allah'ın görüldüğü nokta-

MİRAC

dır. Velâyet, kalbinde "**sen olan da Benim**" ilhamını alır.

Elbette kuldun görünen de kendidir, ama Allah, veli kulunu mabudiyyetine ilhak etmiştir. Şöyle bir soru akla gelebilir? Madem ki velilerde; "**sen olan da Benim**" ilhamı zuhur ediyor o halde niye veliler de namaz kılıp secde ediyorlar? Bu soruya şöyle cevap verilir: "**Kulluk, mabudiyyetine secde ediyor**". Yoksa hakikatte kul olan da O'dur, mabud olan da O'dur. Bu bilgi ve imanda olan kalplerde; "**Namazın Benden Bana**" ilhamı zuhur eder.

Peygamberlerdeki tatbikatlar cismani olarak da zuhur ettiği için halk, Miraç tatbikatını dünyevî ve cismani olarak değerlendirmiştir. Hz. Muhammed'e gelinceye kadar ki peygamberlerin anlatımında kulluk idraki hâkimdi. Peygamberimiz ile hem kulluğun idraki hem de Rabbin insanda zuhur etmesi idraki yani "zatiyyet" hâkim olmuştur.

İnsanın kalbi cisim olarak kendisine en yakın ama manevi olarak en uzaktır. **Mescid-i Aksa** "en uzak mes-cid" demektir. Bir manada Mescid-i Aksa en uzak olan kalp âlemine işaretler. O halde en uzak görünen kalp âleminin sırları Peygamberimizle tatbikat bulup anlatılmıştır. Miraç, bir anlamda kalp içinde olan manevi, ruhî yakınlık demektir.

MİRAC

“Va'lemü ennallahe yehulü beyne'l mer'i ve kalbihi / Allah kişi ile kalbi arasında tahavvül eyler” buyrulması bu hakikati de işaret eder. (8/24)

Miraç hususiyetlerinden nakledilen, Peygamberimizin geçmiş peygamberlere imam olarak Mescid-i Aksa'da namaz kıldırması, geçmiş peygamberlerin Allah'a olan yakınlığının Kur'an'da Hz. Muhammed tarafından beyan buyrulmasına işaret olsa gerekir.

Rabbimiz; **"Yer ve gökler beni sığdıramadı, Ben ise mümin kulumun kalbine sığarım"** buyurduğuna göre Miraç, aynı zamanda kalp içinde vuku bulan bir tatbikattır. Miraç tatbikatı kalpte zuhur eden azim bir hususiyettir; Allah'ımız pek çok namütenahi arzularının ve isimlerinin tecellisini kalp içindeki Miraç tatbikatında göstermiştir.

Fussilet sûresi 53. âyetinde;

“Onlara afakta ve enfüste âyetlerimizi göstereceğiz. Ta ki kendilerine O'nun muhakkak 'el Hak' olduğu tebeyyün edinceye kadar. Rabbin sana kâfi değil midir? Muhakkak ki O her şeye şahittir.” buyrulmaktadır.

Enfüs de, afak da hakikatte birdir, ama bu isimler makamları işaret eden hususiyetlerdir.

MİRAC

Hız. Muhammed, Mescid-i Haram'dan (Kâbe'den) Mescid-i Aksa'ya oradan da semaları geçerek bütün bu sıfat alemlerinin son noktası olan Sidretül Münteha'ya kadar yükselmiştir.

Âyette, Allah'ın "**Sübhan**" ismi zikredilmektedir. Sübhan, her şeyden ve her yönden münezzehtir olan demektir. Yani "**Sübhan Allah**"ı hiçbir şeyle değerlendirmek mümkün değildir. İnsanlar gördükleri bildikleri şeyler ile O'nu değerlendirmeye kalkıyorlar. Halbuki görmediğimiz ve bilmediğimiz şeyler de O'ndan hâsıl olmuştur. O halde o sonsuzluğu, o azamet-i ilâhiyeyi hiçbir şey ile mukayese edemeyiz; hiçbir şeyi ona nazire olarak düşüneyiz; hiçbir şeyi ona nispet edemeyiz.

Sevgili Efendimizin miracının anlatıldığı Necm sûresinin 18. âyetinde;

"Andolsun Rabbinin büyük âyetlerini gördü" buyrulmaktadır.

Rabbimiz, büyük âyetlerini göstermek için kulu Muhammed'e Mirac lütfetmiştir. Büyük âyetleri, hem bizim boyutumuzdaki dünyada, hem de diğer boyutlarda görünen Rabbimizin lütfetmiş olduğu manevi gönüller midir? O halde Rabbimizin tatbikata koyacağı arzularını yani ilâhî isimlerini Hız. Muhammed'e bildirmesi şeklinde düşünülebilir.

MİRAC

“Büyük âyetler” buyrulduğuna göre dünyamızın bulunduğu boyutu düşündüğümüz zaman ve bu boyut gibi yedi boyutu kat kat düşündüğümüz zaman, her âlem Rabbimizin bir âyeti değil midir? Şu halde Rabbimizin Musavvir’inde arzu buyurduğu ve daha sonra tatbik edeceği hususları bildirmesi güzel bir ifade olmaktadır. Çünkü yaratılmış olan varlıklar zaten mevcut, ancak Allah’ımızın arzusundaki tatbikatın ne olduğu bilinmemektedir.

Bunun yanında Peygamberimiz Âlem-i Âma’daki hususları müşahede ettiği halde bu konuları açmamıştır. Çünkü Âlem-i Âma’daki sonsuzluğu idrak etmiştir.

Hüve her an yeni bir terakki lütfetmektedir. Bu dünya yaşamında böylesine bir terakki varken İnkılab-ı Kebir'den sonra ne olacaktır bilemiyoruz. Belki de Allah'ı tanıma nispetinde, başka âlemler kurulması ile yeni bir program arzusu tatbik olabilir.

Mutaffifin sûresi 18-21. âyetlerinde;

“Hayır hayır! Ebrar'ın kitabı illiyyundandır. İlliyyun'un ne olduğunu idrak ettin değil mi? İşaretlenmiş bir kitaptır. Hû'ya mukarrebundan olanlar şahit olurlar,” buyrulmaktadır.

MİRAC

Hüve sırrını ve her şeyin Hüve'den hâsıl olduğunu idrak ve tasdik "**illiyyun makamı**"nı işaret etmektedir.

Sevgili Efendimiz kendisinden evvel zuhur eden peygamberlerin imamı olarak namaz kıldırması ile onlardaki nübüvvet tatbikatını "**hatemen nebiyyin**" makamından tasdik etmiş, böylece Allah'ımızın nübüvvet arzusu "**hatim**" olmuştur. Sevgili Efendimiz kendisinden sonra zuhur edecek ve Miraç yapacak olan velâyet gönüllerini de görmüştür ki, büyük âyetlerden murat bu olsa gerekir. Efendimiz, Rabbinin büyük âyetlerini gördüğü zaman o gördüklerinin hepsinde Hüve'yi müşahede etmiştir.

Kur'an, yedi semadan bahsetmektedir. Kendi semamızı bile görmekten aciz iken nice semaları nasıl değerlendireceğiz. O halde Allah'ı nerede arayacağız? Velâyet kalplerinde arayacağız. Velâyet makamında yetkili olan ilâhi rehber, namzetliği olanlara kendi kalplerinde Hakk'ı buldurmaya yetkilidir. Rehber, manevi öğrencisini Hakk'ın kapısına kadar getirir, ancak "**Gel buraya**" diyecek olan Hakk'ın kendisidir.

Cenâb-ı Hakk'ın, Hz.Muhammed'i başka hiçbir peygamber ve velinin misline mazhar olmayacağı azametli ve ihtişamlı bir Miraç devletine mazhar etmiş olduğu bilinmelidir.

MİRAC

Mevlid-i Şerif'ten:

**Geldi Refref önüne verdi selâm
Aldı ol şâh-ı cihânı ol zamân
Sidre'den gitti ve götürdü hemân
Bir feza oldu o demde rû-nümâ
Ne mekân var anda ne arz-ı semâ
Kim ne halîdîr ne mâlî ol mahal
Akl-ü fikr etmez o hali fehm-ü hâl**

Süleyman Çelebi'nin Mevlid-i Şerif'inde Miraç için "**bir feza oldu**" yazılmıştır. Çünkü Mirac'ı isim ve sıfat ile tarif etmek çok zordur. Mirac'ı varlık (madde) âlemi-ne göre tarif etmek mümkün olmasa gerekir. Maneviyat ruhanidir, insanı madde olarak mütalaa ederek Miracı anlatmaya uğraşmak doğru olmasa gerekir. Miraç madde âlemi ile ilgili değildir.

"**Bir feza oldu**" yokluk manasına değil, varlıkta kalboluşu ifade etmektedir. Hz. Muhammed. Allah'a kalboluşun güzelliğini buldu, kendini Allah'ın varlığında idrak etti.

Allah'ımızın Musavvir'indeki Muhammed varlığı hakkındaki her arzusu, temsil noktası olan Hz. Muhammed'e yansır. Allah'ımızın Hz. Muhammed ile "**konuşma arzusu**" Miraç mucizesi olarak tecelli etmiştir.

MİRAC

Allah semaları yedi tabaka içre tertiplemiştir. Hz.Muhammed'in bu alemleri seyretmesi ve nihayet Hakk'ı görmesi Miraç ile tarif buyrulmuştur ki, büyük velilerinde bu mazhariyetten nasipleri olmuş ve bu hakikatleri söz ile değil fiiliyat ile bilmişlerdir.

Hz.Muhammed; "**Miraç'ta Rabbimi saçları kıvrım kıvrım Ali gibi bir genç suretinde gördüm**" buyurmaktadır. Büyük veliler de Hz.Muhammed'in Miraç'ta Cenâb-ı Hakk'ı İmam-ı Ali simasında gördüğünü ikrar etmektedir. Bu beyanın iyice anlaşılması ve *İmam-ı Ali Allah'tır* cahilliğinde ve şirkinde bulunulmaması icap eder. Cenâb-ı Hakk şekil ve suretten münezzehtir. Fakat her şekil ve suret ondan hâsıdır. O halde, Cenâb-ı Hakk'ın Hz.Muhammed'e İmam-ı Ali simasında görünmek tenezzülünde bulunması o an için ilâhî arzunun o şekilde tecelli etmesinden ibarettir. Yoksa Allah suret ve şekil ile mukayyet değildir.

Peygamberimizin Mirac'ında Cenâb-ı Hakk'ı İmam-ı Ali simasında görmesi kendisindeki velâyet hususiyetinin Şah-ı Velâyet ismiyle İmam-ı Ali'de devam edeceğini işaret etmektedir.

Hz.Muhammed Miraç'ta Allah'ın cemal nurunu gördü, sohbet ve iltifatına mazhar oldu. Bütün bu ilâhî yolculuk ve seyirler çok kısa bir zamanda cereyan etmiştir.

MİRAC

Sevgili Efendimizin sadece bir Mirac'ı vardır diyemeyiz, pek çok Mirac'ı vardır.

İbn-i Abbas'tan gelen bir rivayete göre Resûlullah Aleyhisselâm'ın şöyle buyurduğu bildirilmiştir: "**Rabbim bana en güzel surette geldi ve "Yâ Muhammed" diye buyurdu. Ben: "Buyur Ya Rabbi! Emret Ya Rabbi! Dedim. "Mele-i a'lâda ne için tartışırlar?" diye buyurdu. "Bilmiyorum, ey Rabbim" dedim. Elini iki omuzumun arasına koydu, öyle ki soğukluğunu iki mememin arasında hissettim. Bunun üzerine doğu ile batı arasında olanları bildim.**

Sevgili Efendimizin Mirac'ında Allah'ımızın görüldüğü o noktaya bildirmesi ile "**bir anda bilmesi**" tatbikatı zamanla, mekânla, cismaniyetle tahdit edilemeyecek azim bir hususiyet arz etmektedir.

Rabbimizin kudret eli, Efendimizin "**kalbine**" dokunmuştur. Rabbimiz bütün ilâhî ilmi Peygamberimize kalben bildirmiştir. Burada Kalb ruhu temsil etmektedir. Maneviyat "**RUH**" ile zindedir.

Allah'ın ilhamı ile bilgi velâyet kalplerine iner adeta ilim ve hal o kalbe giydirilir, nasıl bugün bilgisayar teknolojisi ile bilgi bir anda bir program olarak yükleniyor . O halde bugünkü teknoloji idraki ile manevi konular daha güzel idrak ediliyor. Hatta lisan öğretiminde öyle teknikler geliştirilmiş ki uykuda iken bile bilgi aktarımı

MİRAC

yapılabiliyor insana. Burada konu yanlış anlaşılmasın, Miraç olayı teknik bir olay değildir, çünkü Miraç dünyevi değil ruhidir. Ancak idrak noktasında daha güzel anlatılmak için bu örnekleri veriyoruz. Yani insan olarak bunları yapabiliyoruz da, Allah için her şey mümkün değil mi?

Sevgili Efendimiz Mirac'ında ve vefatında "**Ümmetim Ümmetim**" buyurmuş ümmeti için selamet istemiştir. Sevgili Efendimizin bu beyanı ümmetin, imamına göre değerlendirileceğini göstermektedir. İmam, inançlı insanların içinden lütfedilir. Ümmet, Allah'ın arzu ettiği gönüllerdir.

Peygamber Efendimiz şahsiyetine mahsus konuşmamıştır. O daima kendi şahsiyetini Allah'ın vahdaniyeti içerisinde ifade etmiş, Allah'tan ayırarak telakki etmemiştir. Onun sözleri daima Allah'ın vahdaniyetini işaret eder.

ÂLEM-İ A'MÂ

Peygamberimize gelinceye kadar irsal olunan peygamberler Allah'a imana davet etmiştir. Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'in irsal olunmasıyla Allah dini tamamen ermiştir. Din, Hz. Muhammed ile ayrı bir vecheye bürünmüş, başka bir mecraya girmiştir. Peygamberimiz ilâhî âlemîn, Allah âleminin temelini anlatmıştır.

MİRAC

Miraç konusu Allah dininin bir hususiyetidir çünkü Peygamberimiz Miraç'ta bütün peygamberlere imam olarak namaz kıldırdığına göre bütün peygamberler bir Allah'ın dinini temsil etmiş oldular ama kemalat olarak tam temsil **Hatemen Nebiyyin** olan peygamberimizle tamamlanmıştır.

Hız Muhammed, kendisinden önce gelen peygamberlerin de Allah'ın varlığından hâsıl olduğunu onların adına zikretmiştir. Peygamberimizin Miraç'ta bütün peygamberlere imam olarak namaz kıldırması bu hususiyeti de işaret etmektedir. Böylelikle Sevgili Peygamberimiz geçmiş peygamberanı kendi varlığı içinde yani Deryayı Nuru Muhammed içinde mütalaa etmiştir.

Geçmiş peygamberlerin **hatemen nebiyyin** olarak gelecek olan bir peygamberden bahsetmeleri söz konusudur ancak hiçbiri o peygamberin ismini "**Muhammed**" olarak zikretmemiştir. **Ahmed, Müşef-fah, Münhamenna, Ahyed** gibi isimler zikredilmiş ancak "**Muhammed**" ismi zikredilmemiştir. Bundaki hikmet şu olsa gerekir:

Allah'ımız her zaman diliminde kendi arzuyu ilâhîsinin tatbikatı ile medeniyeti, insanları, insanların görüşlerini ve duyularını terakki ettirmiştir. Bu, "**Hüve her gün bir şen'dedir**" arzusunun bir yansıması olsa gerekir.

MİRAC

Her Zamanın İnsanı bir devirdir. Eğer o zamanın tam ismi bildirilir ve yeryüzünde telaffuz edilirse o takdirde bütün varlıkların o ismin mazhariyetine uyması ve değişmesi söz konusu olur. Çünkü o isim bir şifredir.

Rabbimizin o zamanın insanındaki arzuyu ilâhiyesi olan "**isim**" zikredilirse program o isme tâbi olmak zorunda kalır. O program hangi isimle açılacaksa o ismin mazhariyetinin ayan olacağı o zât gelir, o ismi açar ve yeni program meriyete girer.

Hz. Muhyiddin-i Ârabi'nin velayetin hatemi olarak zuhur edecek gönlü bilmek istemesi ve teveccüh etmesine rağmen Rabbimizin o ismi bildirmemesindeki hikmeti de böyle idrak etmek icap eder.

Bundan yüzlerce sene evvel bugünkü tatbikatın şifre ismi zuhur etseydi o zaman, bu zamanın yaşam hususiyetlerinin de o zamanda tezahür etmesi söz konusu olurdu ki, bu da büyük bir şaşkınlık meydana getirirdi. Bu zamanın tatbikatındaki formül değişiktir. Bu zamanın deryasındaki arzu değişiktir. Her şey de o arzuya, o isme göre değişir. Böylece "**sahibuzzaman**" isminin hususiyeti de bir nebze olsun ortaya çıkmaktadır.

"**Sahibuzzaman**" tatbikatındaki isim istismar edilmesin diye açıkça söylenmiyor. İtiraz edilmesi halinde itiraz eden için zahmet olur ancak o isim "**rahmeten-lil âlemin**" tecellisidir.

MİRAC

Gelmiş geçmiş peygamberlerin gösterdiği mucizeler aslında Allah'ın ilminde mevcut olan tekniklerdir. Allah'ımız o tekniği o zaman için peygamberlere, bugün de teknoloji ismiyle bütün insanlara lütfediyor. Ancak peygamberlere lütfedilen mucizelere baktığımız zaman bugün hala o tekniğe ulaşamadığı görülüyor. Bu, bir yerde insanların bunları “**biz bulduk, biz keşfettik**” demelerine karşılık peygamberlerin mucizeleri bunların çok zaman evvel gerçekleşmiş olduğunu göstermektedir.

Bütün peygamberlerdeki hususiyetleri ihtiva eden Sevgili Efendimiz namütenahi hususiyetleri açmış ancak Allah'ın âlemleri ve hususiyetlerinin sonsuz olduğunu ve asla tahdit edilemeyeceğini de işaret etmiştir.

Peygamber Efendimizdeki Miraç tatbikatı insan varlığının artık ilâhî yaratıcıya kadar yakınlık bulunabileceğini işaret eden bir konudur.

Peygamber Efendimiz; “**Ya Maruf! Kühü hakikatine arif olmadık. Sen kendini övdüğün gibisin**” buyurmuşlardır. Bu kelâm, Hüve'nin insanlar tarafından tam olarak bilinmesinin ebeden mümkün olmadığını işaret etmektedir. Çünkü insan varlığı O'ndan hâsıl olmuştur. Bu bakımdan yaratan kudret-i ilâhîye, yaratılmışı tamamen bilir, ancak yaratılmış için aynı şeyi söylemek mümkün değildir.

MİRAC

Bütün yaratılmış varlıklar, içinde yaşadığımız dünyaya, dünyanın bulunduğu boyut, onun da üzerinde yedi semâvat, cehennemler, cennetler, nihayet Sidretü'l Münteha yani varlık âleminin nihayeti ve **Âlem-i A'mâ...**

Sidre-i Münteha'dan **Âlem-i Âmâ**'ya kadar olan mesafe ile Âlem-i Âmâ'dan sonrası için kıyas yapmak mümkün değildir. O zaman Mirac'ı burada yok olup orada var olmak olarak da değerlendirebiliriz. Bir yeri düşünmekle düşünce o yere anında gidip geliyorsa o zaman düşünce çok hızlıdır.

Yedi semavatın, âlemlerin cennetlerin cehennemin yaratılmış tüm âlemlerin bütün bu vasıfların programı Hz.Muhammed'dir. Peygamberimizin görünüşü Allah'ın tecelliyat-ı ilâhîyesidir.

Hz. Muhammed ile birlikte **Yedi Semavat, Miraç, Âlem-i A'mâ** gibi dinin künhünü oluşturan hususiyetler açılmıştır. Bütün peygamberlerdeki tertibin özeti **Hatemen Nebiyyin** olan Hz. Muhammed'de zuhur etmiştir.

Bu sonsuz fezada, bizim de içinde bulunduğumuz galaksiler de yaratılmıştır, yedi boyut da yaratılmıştır. Yedi boyut, Allah'ımızın arzularının temaşa yeridir.

MİRAC

Atom, çekirdek ve elektronlardan teşekkül etmiştir, onlar da canlıdır. Tıpkı güneş ve etrafında dönen gezegenler gibi her an dönmektedirler. Dönen bir elektronu dönen bir gezegen ile karşılaştırabilir miyiz? Nisbet ne kadardır. Nisbet dahi edemeyiz. Ya biz insanlar o elektronun üzerinde yaşıyorsak? O elektron bizim dünyamız ise? Allah'ın sonsuzluğundaki yerimiz nedir? O halde sonsuz düşünmek durumundayız.

Yedi semâ, cehennemler ve cennetleri kapsayan ilâhî enerji ile Âlem-i A'mâ'da tatbikatta olan ilâhî enerjiyi karşılaştırmak mümkün değildir. Çünkü Âlem-i A'mâ'da tatbikatta olan kudret-i ilâhîye ve enerji bu âlemde tatbik olamaz. Eğer tatbik edilirse dünyanın şirazi bozulur hercü mercü olur.

Bütün yaratılmış varlıkların dayandığı bir nokta var; o da ilâhî enerjidir. Bu enerji de tek yönlü olmayıp sonsuz yönlüdür. Bizim yaşadığımız boyuttaki enerji tıfı ve anlayışı da sonsuzdur. Âlem-i A'mâ'da ise nasıl bir enerji tatbikatı olduğu bilinmiyor.

Allah'ımız kendi arzusundan yaratmış olduğu varlıklara her an enerji ve feyz lütfederek kıyamda tutmaktadır. Bu enerjinin kesilmesi ile varlıkların varlıklarını sürdürmeleri mümkün değildir.

Allah'ımızın Musavvir arzusundan olarak dünya

MİRAC

yaratılışının üzerinde meydana getirdiği nice nice arzuları vardır. İnkılab-ı Kebir'den sonra Âlem-i A'mâ'da nice tatbikatlar ve sonsuz programlar olacağı da düşünülmelidir. Allah'ın cemalini rü'yetten sonra her şey bitecek midir? Elbette Hayır! Allah sonsuz olduğuna göre bu idrake gelebilen maneviyatı anlamış olur.

Hûd sûresi 108. âyette;

“Ve mutlu olanlara gelince, artık cennettedirler. Semavat ve arz devam ettiği sürece orada temelli kalacaklardır ancak rabbinin (başka bir şey) dilemesi hariç. Kesintisiz bir lütuftur.”

Âyette, **“ancak rabbinin (başka bir şey) dilemesi hariç”** buyrulması ile Rabbimizin daha ileri arzularını işaret vardır.

Bu zamanda manevî gönüllerde zuhur eden; **"Sizlere Âlem-i A'mâ tedrisatı yapılıyor"** beyanı bu konuyu da işaret etmektedir.

Miraçta, yedi semavatın, cennetlerin, cehennemlerin, ilâhî alemlerin, sidretül müntehanın anlatılması hepsinin üzerinde **Âlem-i A'mâ**'ya işaret edilmesi sıfat alemlerinin fevkine çıkılması Allahın sonsuzluğunun anlatılmasının bir ifadesi olmaktadır.

MİRAC

Sevgili Efendimiz Âlem-i A'mâ konusunda tarif buyurmamıştır. Âlem-i A'mâ, kelimesi bilinmeyi ve sonsuzluğu işaret eder.

Hz. Muhammed neden Âlem-i A'mâ'dan pek bahsetmedi? Çünkü **Âlem-i A'mâ** diye işaret edilen husus, sonsuzluktur. **HÜVE**'nin isim almamış ve varlık âleminde zuhur bulmamış arzularının hususiyetini işaret eder.

HÜVE'nin **Âlem-i A'mâ**'daki tecellilerinin hususiyetlerini bu yaşadığımız programdaki varlıkların idrak etmesi mümkün değildir. Neden? Çünkü tarif edilemez çok yüksek bir enerji söz konusudur ve aynı zamanda ruhani bir tatbikattır.

Bu dünya boyutunda olduğumuz halde bizim dünyamız dışındaki seyyarelere ulaşamazken, **Âlem-i A'mâ'dan** bahsedilmesi elbette mümkün değildir.

Hz.Âdem'den, Peygamberimize gelinceye kadar peygamberler ve daha sonra da velâyet gönülleri ilâhî enerji ile ilgili bazı işaretler lütfetmişlerdir. Rabbimizin lütfetmiş olduğu ilâhî enerji bütün varlıkların cismani ve ruhani asliyyetini idrak etmesi içindir.

Evliyadan pek çok gönül noktası Hz. Muhammed'e tâbi olarak onu tam tasdik etmiş Allah'ımız da onlara Mi-
raç lütfetmiştir. Ancak Peygamberimiz bahsetmediği için

MİRAC

Âlem-i A'mâ'dan bahsetmemişlerdir. Çünkü bahsetmiş olsalardı bütün varlık âlemi oradaki enerjiye göre değişmek zorunda kalırdı. Çünkü oradaki enerji yüksek bir enerjidir.

Rabbimiz, isimler ve sıfatlar âlemi olan bu varlık âleminde kendi asliyyetini “**Zamanın İnsanı**” olarak, yani “**Zât**” olarak görünmekle tasrih buyurmuşlardır.

Rabbimiz, varlık âleminde kendisini temsil edecek bir gönlün olmasını arzu etmez ve o tenezzülünü bu âlemden kaldırırsa, âlemler için va'z olunan programın nihayete erdiğine yani kıyamete şahit olunur.

Kur'an'da geçmiş kavimlerin helâk tatbikatlarında bu husus işaret edilmiştir.

Hûd sûresi 58. âyetinde;

“Ve emrimiz geldiğinde Hud'u ve iman edenleri "bizden bir rahmet ile 'Hu' ile birlikte necata erdirdik. Ve onları ağır bir azaptan kurtardık.” buyrulmaktadır.

Bütün isim ve sıfatlar ancak Sidretül Münteha'ya kadar görünebilirler. Sidretül Münteha yaratılmış bütün varlık âlemlerinin nihayetidir. Ancak Peygamberimiz bu makamdan da geçerek Âlem-i A'mâ kelimesi ile işaret

MİRAC

buyrulan fakat tarif edilmemiş âlemlere yükselmiş ve Rabbi ile buluşmuştur. Bu günkü terakkide O'nun sonsuzluğunu Âlem-i A'mâ ile dahi tahdit etmenin mümkün olmadığı idrakine de gelinmiştir.

Peki, Sevgili Peygamberimiz **Âlem-i A'mâ**'ya nasıl intikal buyurdular?

Hüve, Hz. Muhammed'e (s.a.v) bunların üzerindeki bir enerjiye dayanabilecek bir takat lütfetmiştir. Onun için Sevgili Efendimiz Âlem-i A'mâ'da namütenahi seyretti.

Miraçta, Peygamberimizin enerjisi yükseltildi ve bu âlemleri seyr etmesi kolaylaştırıldı. Efendimizin Miraç'ı ki bütün bu âlemlerin üstünde Âlemi A'mâ'da, her sıfattan münezzehtir olarak gerçekleşmiştir. O halde Âlem-i A'mâ'da Allah'ın zatiyet-i ilâhiyesinden başkasının olması mümkün değildir.

Peygamberimiz; "**Benim Allah ile beraber olduğum öyle bir vakit vardır ki, benimle birlikte o vakit içine ne bir mukarreb melek ne de bir mürsel nebi sığar.**" buyurmuştur ki maneviyatta bu hususiyet "**Lima Allah**" sırrıdır. Yani, Allah ile Hz. Muhammed'in (s.a.v) öyle bir hususiyeti vardır ki, o hususiyete peygamberler de, melekler de muttali değildir.

Dünyada tatbik olunan enerji ile ilâhî âlemdeki

MİRAC

enerjiyi anlayıp idrak etmek mümkün değildir. Tabii ki aynı vüs'atte değildirler. İlâhi âlemdeki enerji anlayışı ve ifadesi değişiktir. Bundan bir kastımız da ilâhi enerjinin her şekle tahvil olmasıdır.

Nitekim yaratılmış olan, bildiğimiz ve bilmediğimiz bütün âlemlerdeki varlıkların meydana gelmesi Allah'ın bir arzu ve programıdır. Her varlıktaki enerjinin de değişik olduğu görülmektedir. Hüve'nin zâtiyet-i ilâhîyesindeki enerjinin had ve hesabı ise yoktur, sonsuzdur.

Bizim dünyamızdaki insanların kullandıkları enerjinin çeşitleri olduğu gibi, diğer âlemlerde de çok çeşitli enerjiler olduğu anlaşılıyor.

Havz-ı Kevser, manevi olarak belirli bir idrake ve makama gelmiş olanların hususi olarak bir araya geleceği bir âlem olarak da değerlendirilebilir. Rabbimiz bilenle bilmeyeni bir araya getirmez. Rabbimizin kendisinden kendisine olan biliciliği herhangi bir mekâna ihtiyaç hissetmeksizin kendisinden zuhur eder. Allah'ımız tarafından aynı tecelliye mazhar kılınan gönüllerin bir arada olması, Allah'ı tanıma ve bilme kapasitesi ile o isimlere lütfettiği tecellinin bir hususiyeti olsa gerekir.

Cebrail meleği Peygamberimiz ile beraber Sidretül Münteha'ya kadar gelmiş, ondan öte **Âlem-i A'mâ'**ya geçememiştir. "**Ben senin nurundan yaratıldım Yâ Muhammed, bundan öte geçersen yanarım**" demiş-

MİRAC

tir. Ancak peygamberimiz "**kulluk**" ile geçmiştir. Allah'ımız, sevgili Peygamberimizi "**kulum**" hitabıyla kabul etmiştir. O halde Peygamberimize muzaf olarak O'nun evliyasına da "**kulluk**" ile Âlemi A'mâ'ya geçebilme imkanı doğmuş demektir.

Cebrail (a.s) Allah'ın meleğidir. Buna rağmen Cebrail'in ben daha ileri geçemem yanarım dediği nokta şudur: Bütün âlemler Peygamberimizin nurundan yaratıldı Hz. Muhammed (s.a.v) zat'tır; Cebrail ise melektir. Nitekim Kur'an önce Peygamberimizin kalbine indirildi, ayrıca Cebrail (a.s) Kur'an'ı tekrar etti.

VE SUDAN HER ŞEYİ DİRİ KILDIĞIMIZI GÖRMEZLER Mİ?

Enbiya sûresi 30. âyetinde;

“Kâfir olanlar 'semavat'ın ve 'arz'ın bitişik olduğunu ama bu ikisini yarıp ayırdığımızı ve sudan herşeyi diri kıldığımızı görmezler mi? Artık iman etmezler mi?” buyrulmaktadır.

Allah'ımız her şeyi sudan diri kıldığını Kur'an'da bildirmiştir. Dünyada suyun oluşumuna baktığımız zaman suyu bazen sıvı olarak, bazen buz olarak, bazen de gaz olarak görüyoruz. İnsan vücudunun dörtte üçünü

MİRAC

oluşturan ve dünyada yaşam için çok mühim bir faktör olan su bütün canlıların hayat kaynağıdır.

Su, insan vücudunda yaşamı sağlayan vücut enerjisini de düzenlemektedir. O halde dünya hayatının susuz olamayacağı idrakinde olmak icap eder.

Allah, herşeyi sudan diri kıldığına göre diğer âlemlerde de su, tam olarak bilmediğimiz bir şekilde varlığını sürdürüyor. Son zamanlarda semanın yedi boyut olduğu ile ilgili açıklamalar yapılmaktadır. Bu, zaten Kur'an'da bildirilmiştir. Bu yedi feza tabakası, "**Derya**" olarak da zikredilmektedir. Sevgili Peygamberimiz Mirac'ı anlatırken; "**Öyle deryalar gördüm ki uçsuz bucaksızdı**" buyuruyor. İçindekileri de Allah'tan başkası bilmez.

Biz suyu dünyadaki gibi düşünüyoruz ama diğer âlemlerde suyun şekil ve sureti hakkında bir bilgi yoktur. Her suyun, yani deryanın içinde değişik bir yaşam tabikası vardır. Suyu, bu anlayışa göre de değerlendirmek icap eder.

DERYAYI NURU MUHAMMED

Yaratılmış hiçbir varlık Rabbimizi Hz. Muhammed kadar tanıyamaz. Çünkü Sevgili Efendimizden evvel hiç bir varlık Miraç devletine mazhar olmadı.

Hz. Muhammed, Deryayı Nuru Muhammed'in mü-

MİRAC

messil noktası olarak görünmüş, bütün varlıkların mebdai ve menşeidir. Allah'ımız kendi nurundan teşkilatlandırdığı Deryayı Nuru Muhammed'den bütün varlık âlemine tenezzül buyurmuştur.

Hz. Muhammed ile peygamberliğin hatmi yapılmış böylece dünyanın kuruluşu, yaratılış, varlık âlemi gibi bütün konuların hepsinin ifadesi Hz. Muhammed ile mânâsını bulmuştur.

Sevgili Efendimiz Allah dinini, nimetini ve ikramını tamamlamak için irsal olunmuştur. Yani Allah nizamını Hz.Muhammed (s.a.v) ile kemale erdirmiştir. Hiçbir peygamberde hatim zuhur etmemiştir. Allah'ın nizamını kemale erdirmek için gönderilen Hz.Muhammed (s.a.v) ise hatem sırrı icabı mümessil noktası olarak Deryayı Nuru Muhammed mührünü vurmuştur.

Sevgili Peygamberimizdeki icraat Deryayı Nuru Muhammed'den intikal eden programdır. Öyle bir program ki, kendisinden önce cereyan etmiş olan tatbikatların özeti ve kendisinden sonra kıyamete kadar olacak olan programın da küllisi kendisinde mündemiçtir. Peygamberimizden sonraki tatbikatlar da Peygamberimize muzaftır. Sevgili Efendimiz "**geçmiş**" ve "**gelecek**" için bir mihenk noktasıdır. Ahir zaman ile ilgili sözleri bunu işaret etmektedir. Yani ahir zamana ait ilim ve hüküm de kendisinde mevcuttur.

MİRAC

Peygamberimizden evvel zuhur eden peygamberlerin nübüvvetin hatemi olarak Peygamberimizi haber vermeleri ve Peygamberimizden sonra velâyetin Sevgili Efendimizi işaret etmeleri, O'nun programında yürüdüğümüzü göstermektedir.

O halde Miraç, Peygamberimizdeki bu tatbikatın âlem-i ilâhî'de kendisine lütfedildiğini işaret eden bir husustur.

Hatmün Nübüvvet olan Sevgili Efendimizin, Hatmül Velâyet noktasına lütfettikleri "**Allah sana çok lütfetmiş**" beyanı, bu programın "**Muhammed**" programı olduğunu aşikâr kılmaktadır.

Allah'ımız insanların nasıl bir fikir ve düşünce sahibi olmasını istiyor? Yani; "**Beni nasıl tanıydın? Muhammed'imi nasıl tanıydın? Âlemleri nasıl idrak etsin?**"

Allah'ımız kendisinin, "**Esselâm**" lütfettiği gönle indirdiği ilham ve beyanlar ile tanıydın istiyor. O halde velâyetini lütfettiği gönlü makbul tutuyor. Her noktadaki feyizler Allah'ındır, ancak tâbi olunacak olan "**rahmeten lil âlemin**" isminin tatbik olunduğu gönüldür ki, o gönül rahmete müncerdir.

Âdem'in yaratılmasındaki murat Deryayı Nuru Muhammed'dir. Âdem, Deryayı Nuru Muhammed'den

MİRAC

hâsıl olmuştur. Deryayı Nuru Muhammed Allah'ın arzularının tecellisinin zuhur bulduğu deryadır.

Allah'ın "**Muhammed**" (s.a.v) ismi ile görünmesindeki arzu esastır ve bu görünmede nâs'a intikal ettirilmek istenen arzular, "**Muhammed**" isminin hususiyetleridir.

Tekmil varlıklar Deryayı Nuru Muhammed'den hâsıdır. Allah'ımızın bu arzusunun mevcudiyeti; "**Ben gizli bir hazine idim, irfan olunmayı sevdim ve bu âlemleri halkettim.**" beyanıdır ki murat velâyetidir.

"**Levlâke, levlâke lemmâ halaktü'l-eflâke/ Sen olmasaydın, sen olmasaydın bu eflak-i âlemi (bütün mükevvenatı, maddi ve manevi âlemleri) yaratmazdım**" beyanı Allah'ta mevcut olan ve Deryayı Nuru Muhammed ile bilinmesini arzu buyurduğu namütenahi arzulardır. Yani; '**Ben bir insan yaratacağım ve onda Bendeki hâsletler olsun**' arzusudur.

"**Nun ve'l kalemi ve ma yesturune**" (68/1) sırrı icabı Allah'ımız Muhammed arzusunu kalem gibi kullanarak bu sonsuzlukta âlemleri yaratmıştır.

Hüve zâtîyet-i ilahiyedir. Zâtîyet-i ilâhîyeyi işaret eden "**uluhiyet**" ismi Allah'tır. Allah'ın tatbikata koyacağı arzular ise kendi batın varlığından halkettiği Deryayı Nuru Muhammed ile tatbikata girmiştir. Deryayı Nuru Muhammed, Allah'ın kendisidir ve o da bir isimdir. Bu isimde Allah'ımızın namütenahi arzuları mündemiçtir.

MİRAC

"Sen olmasaydın bu âlemleri yaratmazdım" kudsî hadisindeki **"SEN"** kelimesini kişi olarak değil, Allah'ın o isimdeki arzuyu ilâhîsi olarak görmek icap eder. Allah, yaratma arzusunu kendisinden teşkilatlandırmış olduğu Deryayı Nuru Muhammed ismi ile yapmaktadır. Başka türlü düşünülürse ikilik olur ve sanki o isim bunu yapmış gibi olur. Hâlbuki **"Allah'ın bu yaratma arzusu olmasaydı bu yaratılma olmazdı"** manasındadır ki, bu tam tevhid noktasıdır. Çünkü **"arzu"**, Allah'tan ayrı değerlendirilemez. Allah'ımız o arzusuna Deryayı Nuru Muhammed ismini vermiştir.

Bu arzu etap etap tatbikata girmiştir. Cennetler, cehennemler, âlemler, esfele safilîn, insanlar ve diğer varlıklar yaratılmıştır. Daha sonra programı icabı Allah anlayışında daha ileri tekâmül için, Deryayı Nuru Muhammed'in mümessil noktası olarak görünen ve Mekke'de zuhur eden Hz. Muhammed yaratılmıştır.

Kudret-i ilâhîye olan Deryayı Nuru Muhammed cismaniyet olarak da zuhur etmiş, sıfat olarak suret almış ve Hz. Muhammed olarak görünmüştür. O zaman Hz. Muhammed'i bu mânâda idrak etmek asıl terakkidir. Çünkü böylelikle Peygamberimiz hem **"Ruhî"** hem de **"Cismanî"** olarak mütalaa edilmiş olur.

Hz. Muhammed'in zuhuru ile insan varlığının terakki edeceği noktanın ne kadar olacağı hususu da Miraç ile ayan olmuş olmuştur.

MİRAC

Yani Deryayı Nuru Muhammed'in mümessil noktası olan Hz. Muhammed'e Miraç lütfeden Allah'ımız, insan varlığı olarak yaratılan bütün isimlerdeki arzunun kendisine ait olduğunu ve bütün bu isimleri de kendisinin yarattığını bildirmiştir. Bütün insanlar da Deryayı Nuru Muhammed deryasından hâsıl olduğuna göre onlar da Miraç devletine mazhar olarak yaratılmışlardır. Demek ki her "**kul**" bu mazhariyetle yaratılmıştır. O halde Allah'ımızın "**kul**" varlığına nasıl büyük bir kıymet verdiği idrak edilmelidir.

Hz. Muhammed'e itiraz edenlerin ise tekrar düşünmesi icap eder. O'na itiraz değil, şükür etmek icap eder. Mademki Deryayı Nuru Muhammed'den halkolduk, O'na lütfedilen feyizler, sırlar hepimizde var. Ve hepimiz de bu sırdan hissementiz. Bunun idrakinde olarak şükretmek lazımdır.

Allah'ın hasletlerinin ayan olma arzusu Deryayı Nuru Muhammed ile olmuştur. Eğer isim zikredilmeden meydana getirmiş olsaydı müspet ve menfi diye bir husus hâsıl olmazdı. Çünkü bizzat "**kendisi**" olduğu için müspet ve menfi gibi hususların fiiliyatı söz konusu olmazdı. İsimler zikredildi ve her isim kendi mazhariyetinde tatbikat buldu.

Deryayı Nuru Muhammed'den hâsıl olan varlıklar birçok isimlere bağlı olarak meydana gelmişlerdir. Allah her şeyi sudan diri kıldı beyanında olduğu gibi. Bu isim-

MİRAC

ler ifade edilmemiş olsaydı, o zaman her şey kendisinde gizli kalacaktı.

Miraç'ta Rabbimiz Deryayı Nuru Muhammed ismi ile kendi hususiyetlerini düşündüğü zaman Deryayı Nuru Muhammed bundan haberli idi. Çünkü Allah'ımız Deryayı Nuru Muhammed ismi ile düşündüğü anda o düşünce Deryayı Nuru Muhammed'de zuhur etmiş ve haberdar olmuştur. Böylelikle Allah'ın Musavvir arzusu Deryayı Nuru Muhammed'de tecelli etmiştir. Allah'ımız bir an Deryayı Nuru Muhammed ismi benim ismim, benim arzumdur ve O'dan halkeylediği bütün varlıklar da benim arzumdur diye düşündü ve bu düşünce tahakkuk etti. **Allah, yarattığı bütün varlıkları Deryayı Nuru Muhammed ismi ile düşündüğüne göre Deryayı Nuru Muhammed ismi ile bütün varlıkların hepsinde tecelli edip yaşamış olmaktadır.** Miracın hususiyeti bir nebze olsun böylelikle idrak edilebilir. **Burak, Refref, Sidret-ül Munteha, İsra** bütün bunlar bir "an"da tecelli etmiştir.

Miraç'ta anlatım için kullanılan kelimeler dünya sözleri olarak anlaşılmalıdır. Diğer âlemler ve âlem-i ilâhîde bu kelimelerin namütenahi mânâlar taşıdığı düşünölmelidir.

Her ismin kendine mahsus feyz-i ilâhîyesi vardır. İşte ilâhî varlık enerjisi ve neşesi bu isimlerden görün-

MİRAC

müştür. Bu isimler, olmasaydı zaten herşey kendisiydi. Nitekim Kur'an'da ve hadis-i şeriflerde kıyamet konusu uzun uzun anlatılmıştır. Kıyametten sonra dünyada kullanılan isimlerin artık kullanılmayacağı anlaşılmaktadır. Bir örnek olarak dünyada gelmiş geçmiş lisanları saymak mümkün değildir. Bu anlatımlar Allah'ın namütenahiliğini anlatmak içindir.

Hz.Peygamberimizdeki arzunun hususiyeti velâyettir. Allah'ımız, velâyeti icabı âlemleri yaratmıştır. Çünkü kendinden kendine olan aşkının ifadesi velâyettir. Onun için her insan evvela kendisini sever. Ondan sonra diğer şeyleri sever. Bu haslet Rabbimiz'dendir. Allah, bütün varlıkları sever. Sevmesi her varlığın asliyyetinin kendisi olması hasebiyledir. Allah'ın bizi sevmesi kendisini sevmesidir. Bu bakımdan hiçbir varlık Allah'ın sevgisinden şüphe etmemelidir.

VELÂYETİN MİRACI

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Sevgili Efendimizin zuhurundan önce irsal olunan peygamberler kendi kavimleri içinde ilâhî rahmeti ve nizamı öğretmişlerdir. Hz. Muhammed ise bütün âlemler üzerine irsal olunmuştur. **Hamd** onunla tamamlanmıştır. Peygamberimize muzaf olarak görünen velâyet de tâbi oldukları Hz. Muhammed'in makamına göre değerlendirildiği için velâyetin de çok ileri bir idrak ve anlayış içerisinde oldukları görülecektir.

Hz.Muhammed ile lütfedilen Miraç anlayışı yine O'nun evliyası ile ceste ceste açılmaya devam etmiştir. Büyük veliler Miraç yapmış ve Allah'ın bilinmekliğini arzu buyurması, her zamanda o zamanın velâyet gönülleri ile devam etmiştir.

Miraç hakkında pek çok eser yazılmış, çeşitli yorumlar yapılmıştır. Ancak maalesef bu yorumlar Miraç'ı yaşamayanlar tarafından yapılmıştır, tıpkı vahyi bilmeyenlerin vahiy tarifleri yapması gibi.

Velâyet, vahyi de yaşıyor, Mirac'ı da yaşıyor. O halde velâyetin yaptığı tarif ve anlatımlar doğrudur. Velâyetin, zahir dini bilgi ile anlatılması ve anlaşılması mümkün değildir. Velâyet, Allah'ın tatbikatı ile yürümedir.

MİRAC

Mearic sûresi 3. âyetinde,

“Miraçlar sahibi Allah'tan...” buyrulmaktadır.

"**Mearic**," Miraçlar demektir Sevgili Efendimiz Hatemen Nebiyyin olarak âlemlere irsal olunmuştur. O'nun isrinden yürüyen velâyet gönülleri de Miraç yapmıştır. Âyette "**Miraçlar**" buyrulması bu hakikati de işaret etmektedir. Kur'an lisanı her zamana hitap eder. Peygamberimize Miraç verildiğinden dolayı velâyete de Miraç verilmiştir.

Velâyet, Peygamberimize muzaf olarak Miraç izzetinden nasibedar olmuştur. Ancak Miraç, her Veli'de değişik olarak tecelli etmiştir. Çünkü Allah'ın her velisindeki görünme arzuları değişiktir.

Rabbimizin her velisindeki Miraç tecellisi farklıdır. Bu farklılık Allah'ımızın yaratma arzusundaki namütenahiliği göstermektedir. Rabbimiz sonsuz olduğuna göre, arzuları da sonsuzdur; Allah'ı tanımak da sonsuzdur. Sonsuz arzular varsa sonsuz velâyet görünmeleri var demektir. Rabbimiz velileri arasında ayırım yapmaz. Onlardaki tecelli Hakka aittir. Makam ve tecelli itibarı ile değişiklikler olması Rabbimizin namütenahiliğini gösteren bir husustur. Kişilerin veliler arasında şu ileridir bu geridir gibi düşünmeleri doğru değildir. Bütün görünmeler

MİRAC

Hakk'a ait olduğuna göre tefrik ve faikiyet yapmak kişiye düşmez.

Sevgili Efendimizden sonra Mirac devletine eren gönüllerin tecellileri değişiktir. Haddizatında Hakk yakınlığı bulmuş olan gönlü kendisine rehber edinen hakikatte Hakk'ın rehber olduğunun idraki içinde olmalıdır. O nokta zaten Hakk'ın kendisidir.

Nitekim Mirac yapan evliyasına Cenab-ı Hakk farklı simalarda kendini göstermiştir. Bazı veliler Cenâb-ı Hakk'ı kendi simalarında gördüklerini beyan buyurmuşlardır. Cenab-ı Hakk'ın evliyasına farklı sima ve suretlerde görünmesinin bir mânâsı da Cenâb-ı Hakk'ın o velisindeki arzu ve makamı ile ilgili hususiyetlerden kaynaklanmaktadır. Yani görünen sima ile o velinin hususi terakkisi arasında kimsenin bilemeyeceği bir hususiyet gizlidir.

Nitekim Cenâb-ı Hakk'ın Hz.Muhammed'e İmam-ı Ali simasında görünmesi **Sırr-ı Velâyet** hususiyeti ile ilgili olsa gerekir. Çünkü İmam-ı Ali "**Şah-ı Velâyet**" olması ile Allah'ın ezeli ve ebedi velâyet arzusunun temsil noktası olarak görüldüğü isimdir. O halde bir mânâ olarak Cenâb-ı Hakk, Hz.Muhammed'e "**velâyet vechi**" ile görünmüş olsa gerekir. Muhakkak ki bu tecellinin daha nice anlamları vardır.

MİRAC

Peygamberimiz "**Allah ne kadar büyüktür ya da Allah ne şekildir**" benzeri düşüncelerden sakındırmıştır. Çünkü O'nun büyüklüğünü ihata etmek mümkün değildir. Ancak velâyet kalplerine lütfetildiği kadar O'nu idrak edebiliyoruz. Elbette bu idrakin derecesi de yine O'na ait olmaktadır. Burada "**Ya Rabbî idrakimizi artır da seni daha çok bilelim**" niyazında bulunmak elzem olsa gerekir.

O'nu bir suret ile düşünmek doğru değildir. Bütün suret ve şekiller O'ndan hâsıl olduğuna göre, onu bir suret ile düşünmek demek hep o suretin akla ve hayale gelmesi demektir. Bu da O'nu tahdit etmek gibi bir netice meydana getirir. Bu idrakte olan için her şekilde ve surette Hakk'ı görmesi de ona bir zarar vermez, bilakis o gönül her noktada sevdiğinin aşkını terennüm eder durur.

Madem ki arıya bile vahyedildi (*Nahl 68*) o halde vahiy de devamlı oldu. Yani peygamberin ahirete intikal etmesi ile vahiy bitmedi. Her varlık onun vahyi ile hareket eder bunu velâyet fiilen bilir, çünkü velâyet Allah'ın vahyi ile hareket etmektedir. Elbette her makamın vahyi-ilhamı farklıdır. Her varlık kendi mazhariyetine göre vahiy alır. Arı kendi makamından, velâyet de kendisine lütfedilen makamdan vahiy alır.

Miraç bir dönüm noktasıdır. Velâyetin terakkisinde

MİRAC

Miraçtan sonraki Allah anlayışında büyük bir değişiklik olur.

Miraç'ta insan kendisindeki bütün sevgileri Allah sevgisinde cem eder. Miraçta o aşkla tanışan insan için velâdet hususiyeti ayan olmuş demektir. Mürşid insanı bu noktaya getiren isimdir.

Velâdet, doğmak manasına gelir. Mürşid elinde yeniden doğmayı ifade eden bir kelimedir.

“Cennet annelerin ayakları altındadır.” sözünde annesinin ayakları altında yetişen ve fitrat ile dünyaya gelen çocuğun, annesinin yetiştirmesi ile iman kazanması ve cennete bu iman ile dâhil olması da işaret edilmektedir. Mürşid noktasına gelen ise Allah'ın lütfu ile cennetlerin de üzerinde bir makama, yani Allah yakınlığına mazhariyet kazanabilir.

HZ. İMAM-I ALİ'NİN MİRACI

Hız. İmam-ı Ali Mirac'ını anlatırken şöyle buyurmaktadır: **"Rabbimi gördüm, sen kimsin? buyurdu, "Sensin" dedim."** Mirac'ın bundan daha güzel bir tarifi olmaz. Çünkü Miraç kulun, kul dediği kendisinin yine Hakk'ın kendisinden kendisine bir görünme ve tanıtması tertibinden ibaret bulunduğunu, özü olan Cenâb-ı Hakk'a karşı ikrarı ve bunun böyle olduğu da gönlün daha önce **"Lima Allah"** makamına ermesi sırasında

MİRAC

Cenâb-ı Hakk tarafından gönüle kalp içi sohbette fiiliyatla tanıtılmış ve söylenmiş olmasından ve bu karşılıklı anlaşmanın Hakk'tan Hakk'a olduğu aşikar olmuş bulunmasından ibarettir.

Hz.İmam-ı Ali, Cenab-ı Hakkın huzurunda “**Allah’ım**” demedi. Çünkü bunu demek şirk olurdu. Cenab-ı Hakk şerikten münezzehtir. İmam-ı Ali'nin, Allah'ın "**kimsin**" sorusuna "**Sensin**" demesinin manası; "**Niteliğim, vücud ve kudretim senindir. İlâhî huzurda yok gibi bir şeyim ve hakikatte ben olan yine Sensin**" demiş olmasından ibarettir. Yani, Miraç, ben dediğimiz mevhum (vehim ve hayal edilmiş) beni yine Hakk'ın kendisinden kendisine olan bir görünmesinden bir tanınma tertibinden ibaret olduğunu kulun Hakk ile yani Hakk'ın ispatı ile bilmesinden ibarettir.

HZ. EBU BEKİR'İN SİDDİKİYET MAKAMI

Hz.Muhammed'in Miraç mucizesi Mekke'de duyulunca müşrikler inanmadılar ve hatta alay ederek bu olayı dillerine doladılar. Hatta Hz.Ebu Bekir'e olaydan bahsederek alay etme teşebbüsünde bulundular. Hz.Ebu Bekir'in cevabı meşhurdur: "**Siz bunu bizzat Hz.Muhammed'in mübarek lisanından mı duydu-nuz?** Müşrikler *Evet!* diye cevap verince, Hz.Ebu Bekir: "**Hz.Muhammed söylemişse elbette doğrudur. Ben O'nun Miraç yaptığına iman ediyorum**"

MİRAC

Bu söz ve iman üzerine Peygamberimiz, Hz.Ebu Bekir'e **Sıddîk** makamını lütfetmiştir. Demek ki Mirac'a olan iman maneviyatta ne kadar önemli olmaktadır. Miraç, Hakk yolunda olan gönüller için en önemli ikram olsa gerekir. Çünkü Miraç'a Hakk'ın cemalini görmek, hitabını duymak ile şereflemek vardır.

Sıddîk makamının pek çok anlamları olmakla beraber, Allah'a ve peygamberine sadakat ile bağlı olanların makamı olsa gerekir.

Bendenizin de bu makamda bir hatırası vardır. Benim Mürşidim Muhammed Ali bey Hakk'ı bulduğunda ilk tebrik eden veli Ramazan-ı Mahfî hazretleri olduğu buyrulmuştu. Tabii ki bu tebrikleşme ruhani âlemde vuku bulmuştur. Bu bakımdan Ramazan-ı Mahfî hazretlerinin müstesna bir yeri vardır. Biz de kardeşlerle beraber Koca Mustafa Paşa mahallesinde medfun bulunan zât-ı muhteremi hem ziyaret, hem de cuma namazını kılmak için niyet ettik.

Cuma namazı esnasında kalbimde şu sedayı duydum "**Ene Ebu Bekir Sıddik, şu anda sıddikiyet makamında bulunduğunuzu tebşir ederim**". Bu tebşirattan sonra namazımızı eda ettik ve türbeyi ziyaret ederken Ramazan-ı Mahfî hazretleri zuhur ederek "**Hoş geldin ey sıddik ehli**" sedası ile bizi karşıladılar.

MİRAC

HZ.ABDÜLKADİR GEYLANİ'NİN MİRACI

Büyük veli Abdülkadir Geylanî Hazretleri Miraç yapmış ve Miraç esnasında Cenâb-ı Hakk ile yapmış olduğu mülakatı, "**Risalet-i Gavsıyye**" adlı eserinde beyan buyurmuşlardır.

"Gavsül Azam Rabbi gördüm sonra Miraç hakkında sordum Rabbim buyurdu ki; "Ey Gavs, Miraç Ben'den başka her şeyden çıkmaktır ve Mirac'ın kemali "(Hz.Muhammedin miracındaki) bakışı (basarı) kayıp-şaşmadı ve (sınırı) aşmadı" noktasıdır." Yani Hakk'ın gayrısı gibi duran hiçbir şey kabul edilmemiş, yalnızca O'nun varlığı kabul edilmiştir.

"Rabbim bana buyurdu ki, Ey Gavsu'l Azam, insanın cismi, nefsi, kalbi, ruhu, işitmesi, görmesi, eli, ayağı bütün her şeyi (ile) onu kendime kendim için zahir kıldım. O yok Ben varım. O benim gayrim değildir."

"Rabbim bana buyurdu ki, Ey Gavsu'l Azam, Beni gören her halde sual sormaktan müstağni olur, Beni görmeyen ise sual sorması fayda vermez. Ve o kimse bu söz ile mahçuptur."

Hakk'ı görenin halden hale geçmesi, her ne hal iç-
re olursa olsun, onu eksiltmez ve düşürmez. Kişi hangi

MİRAC

mevki ve makamda olursa olsun, eğer her şeyde Hakk'ı gördü ise selamettir. Hâli kendisini etkilemez. Allah'ı suçlayıcı bir şekilde irdelemeye kalkışmaz. Her şeyde Allah'ın bir terakkisini ve hikmet-i ilâhîyesini görür. Her şekilde Allah'ı müşahade eder. İşte bu Hakk'ı görmek demektir ki, Rabbimizin "**Beni gören**" ibaresi ile buyurduğunun bir anlamı da bu olsa gerekir.

Bu makamda soran da cevap veren de Hakk'ın kendisidir. O halde kim kime sorulacaktır. Bu bilgi ile mücehhez olan Allah'a sorulmadığı için Allah da ona sorulmaz.

"Sonra Rabbim bana buyurdu ki, Ey Gavsü'l Azam, kim ilimden sonra (yani Beni bilip tanıdıktan sonra) görmeyi isterse o mahçuptur (perdelidir). Ve görmeyi bilmenin gayri zanneden kimse Rabbi görmekten mağrurdur."

Bir şeyi görmek, o şeyi bir şekil halinde lokalize etmek telakki edilirse ikilik olur. Halbuki Allah; "**Her mevcutta Benim mevcudiyetimi idrak etmek Beni görmektir**" buyuruyor.

Bir mevcudun aslı ve hususiyetinin ilmen idrakine varılması, Allah'ın kendisini izhar etmesidir. O zaman Allah'ı her şeyde müşahade etmiş oluruz. İlmen Hakk'ı idrak ettikten sonra bir de "**göreyim**" demek doğru olmaz. Allah her varlık ile beraberdir.

MİRAC

Manevi sohbetlerde Reis-ü'l Mürşidîn makamının; **“Sohbette kiminle konuşuyorum? Kendim ile konuşuyorum”** buyurması bu hakikate işaret değil midir?

Yukarıdaki iki beyan birbirini tamamlar. Allah'ı dünya gözü ile görmek mümkün değildir. O sonsuzluğu ancak ilim ve bilgi ile bizlere lütfettiği kadar idrak edebiliyoruz. O'ndan başka bir mevcut olmadığına göre, her şeyde O'nu müşahade etmek, O'nun sıfatlarını, O'nun tatbikatını bilmek O'nu görmek demektir.

Peki ama büyük velilerin Miraç esnasında gördükleri kimdir? Diye bir soru akla gelebilir. Doğrudur büyük velilere Miraç esnasında Cenab-ı Hakk "**arzu buyurduğu sima**" ile görünmüştür. Onlar o simayı dünya gözü ile değil kalp gözleri ile görmüşlerdir. Ancak bu tecelli Cenâb-ı Hakk'ın belli bir sima ile sınırlı olduğu anlamına gelmez. Peygamberimiz ve büyük veliler Cenâb-ı Hakk'ı değişik simalar ile müşahade etmişlerdir. Buradaki hususiyet şudur ki; müşahade edilen sima ile müşahade eden gönlün manevi hususiyetine ve terakkisine işaret buyurulmuş olmaktadır. Yoksa zaten her simadan her vecihten her yüzden bakan yine kendisi değil midir?

HZ.SÜREYYA'NIN MİRACI

Hz Süreyya, Miraç'ta Cenâb-ı Hakk'ı kendi simasında gördüğünü beyan buyurmuştur. O an için Allah'ın tecelli buyurması tenezzülü o şekilde olmuştur.

MİRAC

Hz.Süreyya Mirac'ını şu dizelerde kaleme almıştır.

Bir şeb diledim hâne-i dilden çıkıverdim
(Bir gece gönül evinin sahibi arzu buyurdu
ve arzu ile gönül evinden çıktım)

Hz.Süreyya, bir gece, kendisinde zuhur eden Allah arzusuyla, Rabbimizin bizlere verdiği ve yine kendisine ait olan ruhun ten kabından çıkarak, Hakk'a yani asla varlığını anlatmaktadır.

Kulda olan bu tatbikat, Allah'ın kendisinden kendisine olan bir icra-i ilâhiyedir. Gönül evinin sahibi, yani Allah arzu buyurmuş ve kendisinden kendisine mülâki olmuştur.

Cenâb-ı Hakk; **“Yer ve gökler beni sığdıramadı, Ben ise mümin kulunun kalbine sığarım”** buyurmuştur.

Müstağraki envar olarak şöyle bakarken
(Nurlara gark olmuş bir halde şöyle bakarken)

“Cismaniyetten ayrıldığımda, ilâhî nurda olduğumu gördüm” buyuruyor.

Bir alemi diğer görüp ol dem dalıverdim
(Diğer bir âlem görüp, o anda, o aleme dalıverdim)

MİRAC

“Yaşadığımız bu esfele safilin aleminden başka bir boyut gördüm ve hemen oraya daldım” buyuruyor.

***Bir lâhzada binlerce makâmât-u avâlim
Seyran ederek mak'ad-ı sıdka varıverdim***

(Bir anda binlerce makam ve âlemler geçerek mak'ad-ı sıdka vardım)

Hz.Süreyya bir anda yaratılmış bütün suret ve sıfat isimlerine mazhar olan âlemleri ve makamları geçerek «**mak'ad-ı sıdka - Huzur-u Hakk'a**» vardığını anlatmaktadır. Yüce bir makam olan «**Siddikîn**» makamına.

Kamer sûresi 54-55. âyetlerinde;

“Muhakkak ki, Muttakîler (İlâhî sohbette mazhar olanlar) cennetlerde ve Allah ile vüs'at kazanmış olarak muktedir melikin yanında mak'ad-ı sıdk'tadırlar.” buyrulmaktadır.

Hz.Peygamberimiz bu âlemden uful ederken (görünmez olmak) son söz olarak üç defa; «**Yâ Refikül A'lâ / Ey Yüce Dost**» buyurmuştur.

MİRAC

Sıddıkîn makamı, Hz.Ebu Bekir ile bilinmiştir. Gerçek dost gerçek yakınlık anlamındadır. Sıdk, hiç bir şey talep etmeden dost olmak demektir. Çünkü o dostluk kendisinden kendisinedir. Bu bir tariftir, daha nice anlamları vardır.

***Bin can ile bîhâb u huzur özlediğim yar
Ben olmayayım mı buna billah şaşiverdim***

(Bin can ile uykusuz ve huzursuz kalarak özlediğim sevgili, Ben olmayayım mı? Buna billah şaşiverdim)

«Bin can ile arzu ettiğim sevgilinin, kendisini andığım zaman sonsuz huzur ve sonsuz neşe duyduğum sevgilimin kendim olduğunu anladım ve çok şaşırdım.»

Hicr suresi 29. âyetinde;

“Ben insana(HU’ya) ruhumdan üfledim” buyrulmaktadır.

Demek ki, Allah ve insan bir bütündür. Ayırmak mümkün değildir. İnsan, Allah’ın sırrını taşımaktadır.

***Benden bana fermanla şerefsâdır olunca
Evvel ne idisem ona ricat ediverdim***

MİRAC

(Hakk'ın fermanı benden bana ayan olunca, evvelce bulunduğum kulluk haline dönüverdim)

Bir kulda Allah açılıp, velâyet-i ilâhîye zuhur edince, bütün mevcudatın aslı ve hakikati olan gerçek padişahın, kendi varlığının gayrinde olmadığını bihakkın bilir. Allah'ımızın emir ve fermanları o gönülde kendisinden kendisinedir.

Bu hakikate erdikten sonra, o gönül Allah ile bilici olarak Hakk'ı bilir ve halka döner. «**Hakk'a varmadan halka dönersen manevi evladını kurtaramazsın**» buyrulan nokta budur.

**Bundan ne demek istediğim ehline malum
Mânend-i Süreyya teni cana katıverdim**

(Bu sözümle ne demek istediğimi bu sırlardan hissement olanlar anlar, ten ve can olarak görünen Süreyya'yı da Hakk'a birleştirdim)

Bu haller ancak bu makamlara ermiş olan ehline bilinir. İlâhî ruh tertip icabı ten ile birleşerek, kesafet âlemine dönmüştür.

Hz.Süreyya, Mirac-ı İlâhi ile ilgili bildirmiş olduğu bu varidatında Mirac'ın hakikatini anlatmaktadır ki, Mirac-ı İlâhi, kul olanın da Allah olduğunun bilinmesidir. Zaten Mirac'ın maksadı da budur.

MİRAC

HZ. PÂK MUHAMMED ALİ BEY'İN MİRACI

Hz.Süreyya Beyin halifesi Hz.Pâk Muhammed Ali Bey kitaplarında kendi Mirac'ını ve yaşadığı tecellileri şöyle anlatmıştır:

Cenâb-ı Hakk kalbimde ilâhî isimleri ile tecelli etmesi tenezzülünde bulundu. Bir gece evvela şu sesi kalbimde duydum: “Arabî, Kureyşî ve medenî peygamber Muhammedim.”

Ve sonra da şu sesi duydum: “Allah konuşuyor. İlâhî isimlerimin saltanatını tanıtmak için kalbinde ilâhî mahkememi açıyorum.”

Allah celali isimlerinin (aldatıcıların hayırlısı) ismiyle beni cehenneme mahkum ettikten sonra cemali isimlerinden esselam (selamete öğretene) ism-i ilâhîsi müdafim oldu. Ve her günahıma karşılık iyi bir amelimi karşılık tutarak beraatimi temin etti. Allah beni affetti. Ve Miraç ile mükafatlandırdı. Rabbimi kendi simamda gördüm ve beni fukara kullarından olarak kabul etti. Hakk'ın indinde fukara odur ki, dediği ola! Bu ilâhî sır: "ölmeden önce ölmek" ilâhî hakikatinden bir derstir. Çünkü ölmeden evvel Allah'ın cemalini görmek mümkün değildir. Cenâb-ı Hakk bana “Hak'ta fani olmak” ilâhî sırlarından böyle ders verdi.

MİRAC

“Evlıya, Hakk tarafından nasıl yetiştiriliyor diye birkaç kelime açıklanmıştır. Şöyle ki, bir gece uyandığım da sol gözümde iğne gibi bir şeyin sokulmuş olduğunu gördüm, korktum. Allah'ı düşünerek kalbime doğru eğildim. Ve şu sesi aldım: **"Şimdi sol gözünde iğne gibi bir şeyin battığını duyuyorsun, onu çıkaramazsın, o hali ben icad ettim, mülk sahibiyim. O isem vücuduna da sahip olmam gerekir ve gözündeki iğne gibi şey çıksın"** buyurdu gözüm den o şeyin derhal çıkmış ve selamete gelmiş oldum. Teşekkür ederim Allah'ım dedim, o ses: **"Teşekkürün Bana Benden"** buyurdu.

Birkaç gece sonra uyandığım da bütün vücut azalarımın spazmos içinde olduğunu gördüm, pek korktum ve Allah'ı düşünerek kalbime eğildim ve şu sesi aldım: **"Şimdi bütün vücut azaların spazmos içinde, korkuyorsun, bu hali gideremezsin, bu hali ben icad ettim. Mülk sahibiyim. O isem vücuduna sahip olmam gerekir ve spazmos senden kalksın"** buyurdu. O anda vücudumun kurtulmuş eski kuvvet ve haline gelmiş olduğunu gördüm. **"Teşekkür ederim Rabbim"** dedim ve ses bana; **"Teşekkürün Bana Benden"** diye cevap verdi.

Bir kaç gece sonra uyandığım da başımın bir menegene içinde sıkışmış gibi müdhiş bir ıstırap içinde kalmış bulunduğumu, idrak ve düşünmeden mahrum bir du-

MİRAC

rumda olduğumu gördüm, ölüyorum dedim ve sonra Allah'ı düşünerek başımı kalbime eğdim. Kalbimde bir ses bana dedi: "**Şimdiki halde başın bir menegenede sıkışmış gibi müdhiş ağrılar içindedir. Bir şey düşünmeye ve söylemeye takatin yok, ölüyor diyorsun. Bu durumu sende yaratan benim, mülk sahibiyim**" ve sonra dedi: "**Bu hal senden kalksın**", o anda benim o halim geçti, eskisi gibi emin hale geldim ve teşekkür ederim ya Rabbim dedim o ses dedi: "**Teşekkürün bana benden.**"

Bir kaç gece sonra uyandım, bir ses kalbimde şöyle dedi: "**Bir mevzu düşün.**" On dakika geçti bir şey düşünemedim. Kalbimdeki ses dedi ki; "**On dakika sana düşünmek için ilham vermedim şimdi on dakika sonra vermeye başladım, sen de bir mevzu düşünmeye başladın. Mülk sahibi Allah'ım. Böylece sana ispat etmiş oldum ki, vücudun, hayatın, sıfatların, ilhamın, her şeyin Benimdir. Ben ile bir şeysin, bana karşı fakirsin. Her şeyi ben sana verdiğimden Ben gani bir padişahım Ben ile baki ve daim ol!"** Sonra bana: "**Allah'ım söyle**" emrini verdi. "**Allah'ım**" dedim. "**Bunu sen söylemedin, Ben dedim, sözün de Bende fanidir**" dedi ve ilave etti: "**Hakk dili ile natık olmuş velilerin sözleri, hareket ve sukunetleri bana muzaftır. Emrim ile nutk eder, icrada bulunurlar. Bir irade vardır, o da Benimdir.**"

MİRAC

Hakta fani Hakla baki oldum, zati veliyim. Sıfatım, efalim Hakk'ta fani, insani ruhum Hakk'ın zatiyeti nurunda mahv u nabuttur. Hakk ile sermedî hayat sahibiyim, Hakk ile hakkani vücud sahibiyim. Hakk ile marufum, Hakk ile zikrimi yaparım ve derim: "**Benden başka mevcut yok, zakir benim, mezkur benim.**"

Vücudunda bu ilâhî kıyametler kopmayanlara Hakk dilinden nutk etmeleri yasaktır. Hakk onları cezalandırır. Evliyanın zikirleri Hakk'ın emirleridir. Zikirleri, sözleri ve icraları Hakk'a muzaftır. Bilinsin ve inkâr edilmesin diye yazılmış ve talim edilmiştir. Tâ ki, taklitçiler bana da evliya densin diye Allah dilinden nutk etmek sevdasına düşmesinler. Allah cezalandırır, Allah Allahlığını kimseye vermez. Hakk'ın emri olmadıkça hiçbir peygamber ve veli bir mucize ve keramet gösteremez.

SON ZAMANLARDA ZUHUR EDEN MANEVİ BİR GÖNÜLDEKİ MİRAC TATBİKATI

"Mürşidim ile görüşmek üzere kendisini evinde ziyaret ettiğimde kendisine yardımcı olan bir hanım "**Efendim ben sizi yalnız bırakayım belki hususi konuşacaksınız**" dedi ve çıktı. Mürşidim ile yarım saat hiç konuşmadan karşılıklı oturduk, birbirimize baktık. En sonunda Hazretim gayet memnun ve mütebessim bir va-

MİRAC

ziyette; "**Çok güzel bir sohbet oldu evladım**" buyurdular ve tebrik ettiler. Biz konuşmadık. Ama gönlümüzde sessiz sözsüz O'nu dinledik. Konuşan kim? O; O konuştu biz dinledik.

Mürşid'im zamanında şöyle bir tecellim olmuştu: Uyku ile uyanıklık arasında bir halde iken birden bire bir güneş doğdu ve yükselerek geldi, göğsümde kayboldu.

Mürşid'ime bu tecelliyi anlattığımda "**Evladım hususi bir tecelli karşısındayız**" buyurdular.

Bir tatbikatta ise, Allah'ın lütfu ile namütenahi seyrettim. Bir yere geldim. Karşı taraf görüldüğü halde başım ve omuzlarım görünmez bir tavana temas etti. ayaklarımın altında hiç bir şey yoktu. Burada Hz. İmam-ı Ali ve Hz. Fâtıme Validemiz ile buluştuk ve konuştuk. Burası için; "**Madde âleminin son noktasıdır ve ancak bir Sultan ile geçilir**" buyruldu.

Kur'an'da; "**Seb'a Semavatin Tibaka /Yedi sema Tabakası**" olarak zikredilen boyut bizim yaşadığımız feza âlemi gibi yedi âlemin olduğunu işaret etmektedir. İnsanda da yedi nefis vardır. Velâyet yolunda Mürşid eli tutularak ve zikir yapılarak bu yedi nefis noktasından terakki etmek ve Hakka vasil olmak lütfu vardır. Hz. İmam-ı Ali "**Şah-ı Velâyet**", Hz. Fatime Validemiz ise "**Nefs-i Küll**" noktasının mümessil noktası olarak bu

MİRAC

noktada zuhur etmelerinin elbette namütenahi manaları vardır.

Yine başka bir zamandaki tecellimde cehennemleri, cennetleri geçtim. Cehennem denilen yer karanlıklar içerisinde, pek ışık yok, sanki kömür tozlarından tepeler var. Cehennemler, cennetler, namütenahi âlemler ruhî tekâmülün derecesini işaret etmektedir.

Bir tecellimde ise, ben hareket etmediğim halde içinde bulunduğum mekân hareket ediyordu. Bir yere gitmek istediğimde gitmek istediğim yer bana doğru geliyordu. Bir yere geldim, muazzam büyük bir ağaç vardı ve sanki her yeri kaplamıştı, zeytin yeşili bir ağaç. Burasının **Sidretü'l Münteha** olduğu bildirildi. Yani isim almış ve yaratılmış olan bütün varlıkların nihayete erdiği yer. İdrak dışı bir geçişle bir yere geldim. Peygamberimiz teşrif ettiler. Selamlaştık, beraberce bir yere oturduk hususi bir sohbet lütfettiler. Buradan sonrası için **Âlem-i A'mâ**'dır buyruldu. Pek çok değişik tecellilerden sonra Rabbim buyurdu: “**Şimdi Beni göreceksin!**” buradaki rehber yine kendisi oldu.

Rabbimi kendi simamda müşahede ettim öyle bir âzamet-i ilâhîye ki, hiçbir şeye tenezzülü yok. Büyük bir haşyet duygusu kapladı.

Her an yeni bir şanda olan Rabbimizin Âlem-i

MİRAC

Â'mâ'daki arzularını aşikâr kılması bütün varlık âleminin o yeni şana ve arzuya tabi olması demektir. Âlem-i A'mâ sıfat olan varlıklar tarafından bilinmeyen Hüve'nin hususi âlemidir. Oradaki namütenahi yüksek enerji tatbikatı sıfat olan varlıkların tahammülünün çok ötesindedir. Maneviyatta yetişme bu yüksek enerjiye insanları hazırlamak içindir. Âlem-i A'mâ'ya kadem basacak olan gönüller velâyet gönülleridir ki, o gönüller kendilerini Allah'tan ayrı görmezler.

Geçmişte bu anlatımları idrak daha zordu. O zaman sadece iman ile kabul mümkündü. Bugün bilim ve teknolojinin geldiği noktada bu konuların anlaşılması ve idrak edilmesi daha farklı bir vecheye bürünmüştür. Bu da, bu zamandaki Hakk'ın tecelli arzusu ile ilgili olsa gerekir. Ancak günümüzün handikapı da şudur ki, her şeyi teknoloji ile değerlendirebilen insan iman noktasında eksik kalmaktadır.

Bir tecellimde ise; körfez gibi bir yerde kare şeklinde bir yapı görüyorum. Yanına yaklaşıyorum büyük bir insan kalabalığı var. Bu yapı yukarıya doğru merdivenler vasıtasıyla uzanıyor. Yukarıya çıkıyorum. Birinci kata geldiğimde buradaki insanların aşağıdakilerden sayıca daha az olduğunu görüyorum. Yukarıya doğru çıkmaya devam ediyorum. İkinci katta daha az insan var. Nihayet yedinci kata böylelikle geliyorum. Burada sadece bir kişi müşahede ediyorum. "**Siz daha yukarıya çıkacak-**

MİRAC

sınız" buyruluyor. En son kata, sekizinci kata çıkıyorum burada hiç kimse yok, sadece ben varım. Sonsuz bir huşu hissiyatı içerisinde her tarafımı vakar duygusu kaplıyor. Hissettiğim şey, hiçbir şeye karşı muhtaciyet hissetmemek duygusu. Öyle bir kudret âlemi ki, kelimeler ile tarif etmek mümkün değil. Ancak sonsuz yalnızlığın ilâhî azametini hissediyorum. Anladım ki, Hakk insan varlığını yaratmakla sonsuz yalnızlığını paylaşacak kendinden kendine benzer bir varlık yaratmış oldu. O zaman İnsan varlığına karşı çok daha farklı duygular içinde oldum.

VELÂYET-İ ŞEMS-Ü'L BAKÎ

Şemsü'l Bakî, O'nun güneşi bakî (ebedi) kalacak demektir. O, hep rahmet ve feyz sunacak manasınadır. Çünkü insanlar Allah'ı idrak ettikçe O'na yaklaşırlar. Bu, Hatmül Velâyet'in bir ifadesidir.

Allah idrak edildikçe Allah'a yaklaşılr, yakınlık bulunur. Bugün için Hüve'nin, Hatmül Velâyet ismi ile lütfettiği idrak ebedidir.

Allah kulunu her an yetiştirmektedir. Bunun için de peygamberler ve veliler lütfetmiş ve insanların belirli bir terakkiye gelmesini arzu buyurmuştur. Rabbimiz insanlara kendisini bildirmiştir ki sonsuz ve ebedidir.

Buradaki ince husus şu olsa gerekir: Bazı kimseler Allah'ı tarif ederken "*herşeyden münezzehtir*" demişler-

MİRAC

dir. Böylece Allah'ı dünyaya nispet ederek ifade etmeye çalışmışlardır. Ancak bugün dünyaya nispet etmiyoruz. Tabiat üstü, yaşam üstü olarak, dünyamızın şartlarına kabil-i kıyas olmayacak şekilde onu tanımaya çalışıyoruz.

Rabbimiz kendi arzusunu lütfediyor, lütuf buyuruyor. Biz de diyoruz ki: O sonsuzdur. Hiçbir şeye ihtiyacı yoktur.

Şemsü'l Bakî O'nun güneşinin ebedi olduğunu işaret etmektedir. Güneş zatiyeti, diğer varlıklar sıfatiyeti işaret eder. Güneş gibi en yüksek seviyede, en yüksek anlayışta baki kalacak ve feyz sunacaktır.

VEDUD HUSUSİYETİ

Velâyet noktasının son noktada tezahürü **Hüve**'nin **Vedud** ismi ile yani aşk ile olmaktadır.

Allah'ımızın kendisindeki namütenahiliğe duyduğu aşk "**Vedud**"dur. Allah'ımız kendinden kendine duyduğu bu aşktan Deryayı Nuru Muhammed'i arzu buyurmuştur. Yani kendisindeki aşk arzusunu Deryayı Nuru Muhammed ile tatbik etmiştir. Bu sebeple Hz. Muhammed'e "**Habibim**" beyanı lütfedilmiştir.

Allah, bütün varlıkları kendinden halketti. Kendi-

MİRAC

sinden yarattıklarında kendi hususiyetlerinin hepsini tecelli ettirmedir. Her ismin bir ifadesi olarak görüldü varlıklar; her isimde Allah'ın bir tecellisini müşahade ederiz. Ancak insan varlığını kendisindeki tecellilerin ve arzuların hepsini ihtiva edecek şekilde yarattı. İnsanı kendisi için benzer kıldı. Ancak bu benzeyiş şekil ve suret anlamında değil, Allah'ın arzu ve tecellilerini taşıyacak onu idrak edecek anlamındadır.

Allah, yarattığı insanda kendi arzularının hususiyetlerini temaşa etti. Onun için insan özel bir anlam kazandı. İnsan taşıdığı hususları düşündüğü zaman, **“Ben O’yum”** hususiyetini idrak edebilir.

Allah'ın insan varlığını yaratmasındaki arzunun ihtiva ettiği husustaki istek aşk, ismi **Vedud**'dur. Çünkü Allah insan varlığını çok isteyerek yaratmıştır. **“Ben yeryüzünde bir halife kılacağım”** (Bakara 2/30) arzusu bu aşkın bir ifadesidir. Bu aşkı nasıl ifade edeceğiz? Vedud ismi ile ifade edeceğiz. Vedud ismindeki aşk ile bu âlemler ve insan varlığı yaratıldı. İnsanda kendisindeki aşk tecellisinin mazhariyeti vardır. Onun için insan diğer varlıklarla kıyaslandığında çok ileri bir hususiyet taşımaktadır.

Allah'ın varlıkları yaratırken duyduğu sevgi, aşk ve hissettiği neşe Vedud'dur. Allah, Vedud aşkı ile varlıkları yaratmıştır. O zaman Allah'ımız varlıkları yaratırken büyük bir sevgi ve aşkla yaratmıştır.

MİRAC

Her varlık Allah'tan hâsıl olduğuna göre ve her varlık aşkla yaratıldığına göre, her varlık Allah'ın Vedud arzusundan hissement olmuştur. Vedud bütün varlıkların ortak paydasıdır.

O zaman İslam'ı anlatırken sevgi ve aşkla insanlara yaklaşırsa, hangi makam ve mazhariyette olursa olsun bütün insanlar iştihak duyar. Çünkü onlar o yaklaşımda yaratılışın kokusunu duyarlar. Allah'ın kendilerini yaratırken duyduğu neşeyi duyarlar. İnsanlara sevildiğini hissettirmek Vedud'dur. Allah Vedud ile yarattığına göre hepimizde Vedud hissiyatı yani aşk vardır.

Al-i İmrân 159 âyetinde;

“Artık Allah'tan bir rahmet ile sen onlara yumuşak davrandın ve eğer sen kaba ve galiz kalpli olsaydın çevrenden dağılırlardı” buyrulmaktadır.

Allah'ımız **Vedud /Vidad** hissiyatını varlıkları yaratırken yaşamış ancak bu hissiyatın daha ileri olarak yeryüzünde görünmesini de arzu buyurmuştur ki, işte bu da Vedud olarak görünmesi olsa gerekir.

Allahımız bütün varlıklarda Vedud hissiyatının hususiyetlerini lütfetti. Başlangıçtaki arzusu böylece neticeye bağlanmış oldu. Allah'ımızın arzuları sonsuz olduğuna göre Vedud olarak da sonsuz görünmeleri vardır.

MİRAC

Allah'ın yaratma arzusu aşk ve sevgi ile olduğu için bitkiler ve hayvanlar da kendilerine sevgi ile muamele edildiğinde buna karşılık vermektedirler.

Onun için insanları kınayarak, küçümseyerek, eziyet vererek... yapılan uygulamalar hep neticesiz kalmıştır. Bu tür yaklaşımlar insanlarda kin ve nefret duyguları uyandırır. Hâlbuki **Vedud** ile yani sevgi ile yapılan uygulamalar hem bugüne hem geleceğe matuf olarak ebedilik kazanır, çünkü Vedud sonsuzdur.

RABBİMİZİN KULLARINA MİRAC LÜTFETMESİNDEKİ MURAT NEDİR?

Allah'ımızın yaratmış olduğu bu sonsuz gibi görünen âlemdede, bazı arzularının cismaniyet kazandığı yani sıfat olarak tezahür ettiği görülmektedir.

İnsan varlığı sıfat olarak tezahür ettiği için her şeyi sığata göre değerlendirmektedir. Nitekim kıyametin de hep sıfat olarak düşünöldüğü görülmektedir. Ancak velâyet, sıfat noktasının dışına çıkıyor, zâtiyet hususiyeti ile değerlendiriyor.

Allah'ımızın arzusunda olarak bugüne kadar yaratılmış olan dünya, âlemler, cennetler, cehennemlerin fevkinde yaratılmış olan veya yaratılacak olan hususiyetler nelerdir? Bugün bu konular tezekkür ediliyor.

MİRAC

Rabbimizin nice bilinmeyen, sadece kendisinin bildiği arzuları vardır. O arzularını daha dünyada iken velâyetiyle yetiştirdiği ruhlar ile tatbik edecektir. Velâyet bugün bunun üzerinde durmaktadır.

İnsan, Allah'ın zâtında mahfuz bulunan arzuların tecelligâhı olduğundan şöyle düşünür; **“Allah herşeyi yarattı beni de hususiyetle yarattı o zaman Ben Allah mıyım?”** Hayır! Allah insanda tecelli eder. Allah insanda kendi arzusunun, niyetlerinin, duygularının hususiyetlerini temaşa ediyor. İnsan yaratan değil, yaratılandır.

Miraç, bütün insanlara verilen bir mesajdır.

Peki, nedir bu mesaj?

İnsan varlığının âlemlerde en kıymetli varlık olduğunun idrakine varmaktır. Çünkü insandan başka hiçbir varlık huzur-u ilâhî'ye kadem basamıyor. Elbette bütün varlıklar O'ndan hâsıl olmuştur. Ama Hakk ile karşılaşabilecek, konuşabilecek bir makama ancak insanın vardığı görülmektedir. O halde Hakk ile muhatap olacak olan varlık insandır. Mirac'ın hususiyeti budur.

İnsan kendi varlığını ve bütün âlemleri tefekkür etmeye kalktığı zaman kendisinin böyle bir mazhariyeti olduğunun idraki içinde olması icap eder. Miraç'la ilgili tatbikatlar ayrı bir husustur, ama insanın o noktaya ka-

MİRAC

dar gidebileceğinin işareti ve müjdesi vardır. Demek ki Rabbimiz her insana Miraç yapabilirliği hususunda bir şans eşitliği lütfetmiştir.

Peki, insanın bunun için ne yapması lazımdır?

Sevgili Efendimiz, Kur'an-ı Kerîm'de; **“usvetün hasenetün / En güzel örnek”** (33/21) olarak vasfedilmiştir. Peygamberimizden önce hiçbir varlık Miraç mazhariyetine ermediği için O, bu konuda da en güzel örnektir. Sevgili Efendimizi örnek almak ve O'nun işaret ettiği yoldan yürümek, insan varlığının mazhariyetinin artmasına vesiledir. Ona benzemek demek, **“o rahmetten siz de müstefid olur, daha ileri terakki edersiniz”** demektir. Hz. İmam-ı Ali, Hz. Peygambere tam uyararak bu büyük devlete mazhar olmuştur.

Bütün peygamberler kendi kavimlerine örnek olmuşlardır. Hz. Muhammed'in manevi terakkisi her insan için en güzel örnektir.

Hz.Muhammed'in Mirac'ı insanlığa bir uyarıdır. İnsan fezayı ve onun fevkini idrak edebilir bir mazhariyette yaratılmıştır. Eğer insan, Rabb'inin ikaz ve uyarılarını dikkate alırsa yalnız bu dünyada değil bütün âlemlerde en efdal olur.

İnsan, ahiretteki yaşamında geçmiş dünyanın ya-

MİRAC

şamını bilir ve oradan geçtiği için mutludur. Bir müddet sonra o âlemdeki tecelliyat da monoton bir hale gelse, Allah başka âlemlere yükseltebilir.

Miraç, kulun Allah'a varmaya onunla buluşmaya hak kazanmasıdır. Miraç insan varlığının hangi makama kadar çıkacağını gösterir yani tam bir iman, insan ruhunu Rabb'i ile buluşturmaktadır.

Kadir gecesini için Kur'an'da; "**Ve senin idrak ettiğin Kadir gecesidir**" (97/2) buyrulmaktadır. Kadir gecesini Rabbimiz dünyada nasıl idrak edilmesini arzu buyuruyorsa o şekilde idrak etmek icap eder.

Velayet, Hz. Muhammed'in izinden yürür. Hz. Muhammed ki, Miraç devletine mazhar oldu ve kendi yolunda yürüyenlere; "**sizler de bana uyunuz benim yolumda yürüyünüz, terakki eder, güzellik kazanırsınız**" buyurdu. O halde insanların Mürşid olarak gittikleri makama dikkat etmesi icap eder.

Her insan karşısındaki insanı kendi seviyesine göre değerlendirir. Manevi bir insan da karşısındaki insanı kendi seviyesinde mütalaa eder, ancak bu mütalaa karşısındaki insanın seviyesini yükseltir. Yakınlık lütfedilen gönüller ile yürümenin nasıl büyük bir rahmet olduğu idrak edilmelidir.

MİRAC

Bir Mürşid'e neden gidilir? Allah'a yaklaşmak ve O'na bir yol bulmak için gidilir. O'nu bulduğumuz zaman kendimizdeki Allah'ın varlığını idrak etmiş oluyoruz. Böylelikle “**sıfatî makamlardan Hüve'nin zâtî âlemlerine rücû edilir.**” Maneviyatın ne kadar kıymetli bir yol olduğu bu sözden idrak edilmelidir. Bir insan için en büyük yapılanma manevi terakkidir. Asıl terakki, Allah'ın velâyet yolundaki arzularının insan varlığında gerçekleşmesidir.

MİRAC TATBİKATINI YAŞAYAN İNSANIN MAKAMI ORTAYA ÇIKAR.

İçinde yaşadığımız bu âlem ile birlikte yedi âlem (yedi semavat) olduğu bildirilmiştir. Peki, insanlar bu âlemlerden aşağıların en aşağısı olan bu âleme (esfele safiline) inerken diğer âlemlerden geçerek mi indi yoksa bu âlemden uful ettiği zaman mı diğer âlemlere geçecektir?

İnsan aşağıdan yukarıya idrak ederek çıkar. Esfele Safilin'de çok ağır tatbikatlar vardır. Gerek ruhî, gerek cismanî çok ağır tatbikatlar söz konusudur.

“Ben gizli bir hazine idim, irfan olunmayı sevdim ve bu âlemleri halkettim” arzusunda bütün bu âlemlerin yaratılmasındaki başlangıç hususiyeti gizlidir. O zaman sıfat olarak yaratılan varlıkların yaratıldığı

MİRAC

nokta Hz. Peygamberimiz ile tekrar edilen nokta olacaktır. Yani başlangıçtan nihayete kadar her şey Deryayı Nuru Muhammed içinde cereyan eder. O halde başladığı gibi bitecektir. Hz.Muhammed ile başladı yine O'nunla nihayete erecektir.

Şimdi insanlar ilâhi âlemleri esfele safiline inerken mi görür yoksa buradan uruç ederken mi? Bir şey tettebbu edilir, en son noktaya gelinir. En son nokta ise en başa bağlanır. Bir misal olarak Kur'an'da son sureyi okuduktan sonra tekrar Fatiha sûresine dönülür. Hatim yapılmış olur. En sonda yine başlangıca dönülür ama hakikat idraki tamamlanmış olur.

Bu dünyaya gelirken pek çok âlemi geçtik, terakki ettik ve artık başlangıç noktamız ile buluşacağız. Nitekim “**nasıl başladıysa öyle bitecektir**” denilmektedir. Yani “**evvel**” “**ahir**” ile birleşecektir.

Daire çizdiğimiz zaman nihayetinde başladığımız noktaya döneriz. Esfele Safilin'e yani en alt noktaya gelen insan, son bir imtihan olarak dünyaya gönderilmiş müspet ve menfi ile karşı karşıya kalmıştır. Bu dünyada her türlü zıt şeylerle karşılaşan insan bu mücadelede neticesinde idrak ve terakki kazanmıştır.

Müspete ağırlık veren için menfiyi müspet hale çevirmek de vardır. Kötü niyetli bir insan iyi niyetli bir in-

MİRAC

san ile karşılaştığı zaman düşüncesi müspet olarak değişebiliyor. Yani müspet ve menfi değişkenlik gösterebiliyor. Bu değişimin bütün insanlar için büyük bir rahmet olduğunu idrak etmek icap eder.

Miraç, Peygamberimiz ile bütün insanlara verilmiş büyük bir rahmet ve müjdedir. Allah'ımız yarattığı bütün insanlara yaratıcısına yakınlık bulmak imkânını lütfetmiştir.

Burada iman konusu vardır. İman konusunda Allah'a hiç bir şeyi şerik koşmadan insanın kendisine inandığı gibi inanması icap eder. Allah'ımız bu imanı mükafatlandırmaktadır.

Allah'ı kendi varlığında yaşayıp idrak eden için iman, tam bir imandır. Allah'ı görüyor gibi iman etmek hususu, Rabb'e teveccüh edildiğinde **“Teveccühün Bana Benden”** zuhur ediyorsa mümkündür. Bu idrakte olan artık **“görme”**nin de ötesinde fiilen yaşamaktadır.

İnsanın vücudunun dışında gördüğü (nazar ettiği) kendisine ait olmayabilir. Ama Rabbimiz insana kendi vücudundan seslenmişse yani kendisinde izhar-ı zamir eylemişse artık bu tam bir iman noktasıdır.

Bazı kimseler vardır hayattan bıkkınlık göstererek **“öleyim de kurtulayım”** der. Hâlbuki bu dünya yaşamı

MİRAC

Allah'ın tertibi ve programıdır. Bu programdan kurtulup başka bir yere değil, yine Allah'ın ilâhî programının içine gidilebilir. İnsanlar yer değiştirdince herşey değişecek zannediyor. Hâlbuki değişim, doğrudan doğruya Allah'a iltica ederek, O'nun arzuyu ilâhîsi doğrultusunda idrak kazanmakla olur.

İnsanda mevcut olan “**yedi nefis**”i doğrudan doğruya Hüve'ye bağlarsak o zaman bu “**yedi âlem**”den daha hızlı geçmiş oluruz. Yedi âlem, insanda mevcut olan yedi nefsi temsil etmektedir. Her nefsin hususiyetleri vardır.

Aşağıların en aşağısı olan bu “**Esfele Safilin**” âleminde “**bir nebze rızıklandıktan**”, yedi nefsi ikmal ettikten sonra, bu yedi nefsi Allah'a bağlayanlar artık benlikten kurtulmuştur.

Allah'ımız her nefis mertebesi için sonsuz âlemler lütfetmiştir. “**Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu**” (Zümer 9) âyeti hükmünce her nefis kendisine lütfedilen âlemde karar kılacaktır.

Rabbimiz ilâhî âlemde insanda “**tecelli edecektir**” Allah'ın her varlıktaki tecellisi o varlıktaki arzusu nispetince olur. Hangi varlıkta hangi tecelliyi yaptığını ancak Allah bilir. Kişiyeye göre değil, Allah'ın değerlendirmesine göre kişiyeye makam verilir.

NAMAZ MÜMİNİN MİRACIDIR

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Sevgili Peygamberimizin Mirac'ı ile, müslümanlara farz kılınan namazın yakın bir münasebeti vardır. Mevlid-i Şerif'te şöyle yazılmıştır:

**"Sen ki mi'râc eyleyûb etdin niyâz
Ümmetin mîrâcını kıldın namâz"**

Yani Peygamberimizin Miraç yapması ve Mirac'ında ümmetine dua etmesi, onlar için niyazda bulunması üzerine ümmetin namazının Miraç hükmünde olduğu müjdelenmiştir.

Peygamberimiz; "**Namaz, dinin direğidir**" buyurmuştur. Dikkat edilirse dinin direği olarak namaza işaret edilmiş, namazın hakikati olarak da Mirac'a işaret edilmiştir. **O halde dinin asıl hususiyeti olarak Miraç vurgulanmış olmaktadır.**

Peygamberimizin Mirac'ını ve velâyetin Mirac'ını kabul ve tasdikte olan bir müminin, bu idrak ile kıldığı namazlar, elbette Miraç hususiyetlerinden feyz alır. O halde Mirac, kişinin makamını gösterir. Mirac'ı nasıl kabul ediyor veya red ediyor bu, kişinin makamını gösterir.

Hadis-i şerifte buyrulmuştur ki; "**Kişinin,**

MİRAC

Allah'a en yakın olduğu an namaz ve secde anıdır. (İbn. Hanbel)

Bu hadis ile de namazın Miraç hakikatine işaret edilmiş olmaktadır. Çünkü asıl murad Hakk'a yakınlıktır. Miraç, Hakk yakınlığını işaret eder. Hadis-i şerifte namaz ve secde anında Hakk'a olan yakınlığa dikkat çekilmiştir.

Hz.Abdülkadir Geylani, Risalet-i Gavsîyye'sinde şöyle buyurmaktadır: **“Ey Gavs, benim indimde Mirac'ı olmayanın namazı yoktur. O kimse namazdan mahrumdur.”**

Velâyet gönülleri, namaz kıldıklarında kalplerinde; **“namazın Benden Bana”** ilhamını alırlar. Demek ki, manevi gönüller için her namaz Miraç hükmünde olmaktadır. Çünkü Miraç, Allah'ın kendisinden kendisine olan bir tecellisidir. **Allah** ve **kul** isimlerini “bir” olarak görmek tevhide gelmek demektir. Aslında kul, Allah'ın bir görünme ve tecelli makamıdır. Allah'a kul olmak demek, O'nun bir parçası olmak, O'nunla hareket etmek, O'nunla konuşmak demektir. Nitekim Hadisi şerifte buyruldu ki: **“Kulum bana nafilelerle (ibadetlerle) yaklaşır; nihayet ben onun gören gözü, işiten kulağı, hareket eden eli, yürüyen ayağı olurum”**

Sıfat makamında olan sıfatîdir. Müslümanın zâti

MİRAC

olması icap eder. Zâti olan sıfata takılmaz zâtı görür. O halde müslüman olan geçmiş peygamberlere de iman eder. Çünkü onlardaki zâtı görür. Kendi zamanını da kabul eder, Zamanın Sahibi'ni görür. Sıfatî değil zâtî düşünür. Kendi zamanından sonra gelecek gönülleri de kabul eder. Çünkü kişiyi görmez, sıfatî düşünmez, zâtı görür, Allah'ın her zamandaki arzusunu görür. Peygamberimizin şeriati kıyamete kadar geçerli olduğuna göre, o şeriata iman eden kıyamete kadar Allah'ın arzu ve tatbikatına iman etmiş sayılır.

EL-İNSAN

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

İnsan varlığını düşünürken, Allah'ın insan varlığını yaratmasındaki arzu esas alınmalıdır. İnsanın kendi yaratılışını ve varlığındaki hususiyetleri tarif etmesi yerine Allah'ın insan varlığını yaratırken arzuları neydi bunu düşünmek daha doğru olur.

Ahzâb sûresi 72. âyetinde;

“Muhakkak ki biz emaneti semavata ve arza ve dağlara arz eyledik ama onu yüklenmekten çekindiler ve ondan endişeye düştüler. Ve 'el İnsan' onu yükledi. Muhakkak ki 'HU' zalumdur, cahuldür.” buyrulmaktadır.

Allah'ımız kendisindeki hasletleri temaşa etmeyi arzu buyurmuş ve varlıkları yaratmıştır. Semavatta ve arzda bulunan bütün varlıklara bu arzedildi. Ancak Allah'taki hâsletler o kadar namütenahi ki varlıklar bunu yüklenmekten çekindiler.

İnsan varlığı ise büyük bir mazhariyet ile yaratılmıştır. Varlıkların tamamında ne hususiyetler varsa, insan varlığında toplamı vardır. O hususiyetler insan varlığı-

MİRAC

ğında tatbikat halinde değil “**his/duygu**” halinde mevcuttur.

İnsana çeşitli düşünceler gelir, ama bazı şeyleri tatbik edemez. Çünkü her şeyi tatbik etme yeteneği yoktur. O, insanda bilgi halindedir ki, kişi hasletlerini ya da eksikliğini idrak edebilsin.

İnsan yaratılış vasfı icabı bazı şeylerin bilincindedir. Ancak tam istenen noktaya gelmediği için bazı hususları tatbik edemediği görülmektedir.

Dünyada en ileri varlık insandır. Her varlığa makamına göre emir verir, o varlıklara müzahir olur. İnsanın yaratılış vasfının çok yüksek olması dolayısıyla, makam itibarıyla insan, kendisine tâbi olan gibi hareket edemez.

İnsan kuş gibi ötemez ancak şarkı söyler. Uçamaz ama uçak yapar. Bu, insanda böyle tezahür etmiştir. Bütün bunları düşündüğümüz zaman, Allah'ın insandaki tecellisinin çok ileri olduğu görülmektedir.

Sâd sûresi 71-73. âyetlerinde;

“Hani Rabbin meleklere "Muhakkak ki ben çamurdan bir beşer halkedeceğim," demişti. Artık 'HU'yu tesviye edip ve

MİRAC

ruhumdan içine nefhettiğimde secde ederek ona doğru yönelin. Artık meleklerin herbiri topluca secde ettiler.” buyrulmaktadır.

Böylelikle insan varlığının bütün varlıkların fevkinde olarak yaratıldığı ayan olmuştur.

Varlıkların Âdem'e secde etmesi, Âdem'in bütün varlıklardan efdal olduğunu, yani **ahsen-i takvim** üzere yaratıldığını gösterir. Onun, esfele safiline gönderilmesi bu makamın hususiyetlerini idrak için olsa gerekir.

Bütün isimler Allah'a aittir. İsim olarak ifade edilen her şey sıfatidir. Ancak her isim zâtî olmayı ister. Bunun için de bir insan olarak görünmeyi arzu eder. Bütün varlıklar Allah'ın insana olan rahmetini görerek bunu arzu etmektedirler. Bütün varlıklar "**ahsen-i takvim**" üzere yaratılan insan varlığına gıpta etmektedirler.

Nitekim *Risalet-i Gausiyye* kitabında şöyle buyrulmaktadır: "***Ey Gavsül Azam, 'ne güzel talibim ben ve ne güzel matlub (talep edilen) dur insan ve ne güzel râkib (binici) dir insan ve ne güzel merkub (binek) dur ona diğer ekvan (mükevvenat)***"

Allah'ımızın '**râkib / binici**' olarak değerlendirdiği insanın bu rahmeti görmezden gelerek, Allah'a '**rakip**'

MİRAC

(rekabet eden) olmaya kalkışması enteresandır. Kulun terakki etmesi onun sıfır olduğunun idraki ile doğru orantılıdır. Kul ne kadar terakki ederse Hakk'a karşı o kadar sıfır olduğunu idrak eder.

İnsan yaratılmış bir varlık olarak dünyadaki diğer yaratılmış ve sıfat mesabesinde olan varlıklar ile eşdeğerde görülmektedir. Hâlbuki insan zât tecellisidir. O zaman insan sıfat mesabesinde olan diğer varlıklarla mukayese edilemez.

Muhakkak ki her varlığın aslı ve hakikati Allah'tır. Ama Allah, insanı seçmiş ve ona hitap etmiştir. O halde seçilen ve kendisine hitap olunan insan, **el-İnsan**'dır.

İnsan o kadar ileri bir varlık ki... Bütün varlıkların üzerinde bir mazhariyet taşır. O halde el-İnsan'ı Allah'ın bir görünmesi olarak idrak edip onu her şeyden tenzih etmek icap eder. Bu noktaya gelindiğinde tatbikatlar değişir. Çünkü el-İnsan'ı tenzih etmek gerekir.

Tenzih makamı, bugüne kadar hep Allah için düşünülmüştür.

Neden insanı tenzih ediyoruz?

Çünkü her şeyden münezze olan Allah,

MİRAC

varlıklar içinde sadece insandan tecelli etmektedir. İnsandaki tecelli ZÂTÎ tecellidir. Her varlıktan Allah görünür, ancak Allah, sadece İNSAN'dan tecelli eder.

Zâti tecellide varlık O'dur; başkası yoktur. İşte tenzih makamındaki hususiyet budur. Bu konu ilâhî âlemi işaret eden bir konudur.

Peygamberimizin Miraç yapması, insan varlığının sadece dünya ile kısıtlı olmadığını, insanın sonsuzluk kavramı ile birlikte anılması gerektiğini işaret etmektedir. İnsan varlığında diğer hiç bir varlıkta bulunmayan hususiyetler vardır. Allah'ın arzu ve kabulündeki bir insanın, sıfatiyet anlayışının üzerinde olarak zatiyete ulaşabileceği Miraç mucizesi ile belirlenmiştir. Çünkü Miraç, insan varlığının sıfatiyetten kurtulabileceğini ve zatiyete ulaşabileceğini müjdelemiştir.

Bu dünya üzerindeki sıfati varlıklardan hiçbiri ilâhî âleme kadem basmayacaktır. Sadece insan ilâhî âleme intikal edecektir. Sadece insan aslı olan Allah'a mülâki olacaktır, diğer varlıklar olmayacaktır.

Dünyada canlı varlıklar var, cansız varlıklar var hiçbiri tenzih edilmiyor. Çünkü onlar maddedir yani sıfattır. **ZÂT** olmaya namzet bir tek varlık vardır o da **İNSAN**'dır. O halde murat olan **İNSAN**'dır.

MİRAC

Velâyette zuhur eden; "**yiye*n* için Allah'a bakı*n*ız**" beyanı ile maneviyatta insanın mazhariyeti ve makamı hakkında değerlendirmeler yapılmıştır, ancak tenzih makamının insan ile ilgili olduğu ilk defa zuhur etmektedir.

İnsan varlığının Allah'a kavuşması durumu vardır, diğer varlıkların böyle bir durumu yoktur. O halde **el-İnsan**'ı herşeyden tenzih etmek icap eder. Bu konu Allah'ın insanda açılmasını işaret eden bir konudur.

Bir kimse kelime-i şahadet getirip de Allah'ın varlığını, Allah'ın istediği gibi kabul ettiyse o, tenzih olunmuş bir varlıktır. Allah'ı, Allah'ın arzu ettiği şekilde yani "**Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve resûluhu**" olarak kabul ve tasdik etmeyen kimse tenzih olunamaz. O, umumi varlık hesabına girer.

"**Vacib ül vücud**" şimdiye kadar çeşitli şekillerde tarif edilmiştir. Allah'ın birliğini ifade etmek için söylenmiştir. Ancak zaten Allah'tan başka bir varlık var mıdır ki?

"**Kendine vücud izafe etmen kadar sana olacak başka bir günah yoktur**" buyrulmuştur. Vacib-ül vücud kelimesi ile insan, hem Allah'a, hem de kendine vücud izafe ederse bu makbul olmasa gerekir. **Allah'a**

MİRAC

vücut izafe etmek demek, Allah'ın varlığını hâşâ sınırlamak gibi olur.

Mânâ itibari ile onu herşeyden münezzeah görmek için Vacib-ül vücud denmiş, bu niyet için doğrudur denebilir, fakat bugünkü idrak ve Rabbimizin lütfettiği ilham "**O'nu hiçbir şeyle tahdit edemezsiniz**" noktasıdır ki, **HÜVE** hususiyetini işaret etmektedir.

Bir tek şey ile bile tarif edilirse diğer her şey ikinci olur.

"Onun tekliğini söylüyoruz." denirse şöyle cevap verilir: **Onun tekliğini söyleyen bir nokta varsa, o nokta çift olmayı gösterir. Söyleyen ve söylenen varsa orada teklik yoktur.**

"O tektir" demiyoruz **"ondan başka bir varlık yoktur"** diyoruz. Bunu söylerken de **"ben yokum o var"** diyoruz.

Böylece **"lâ mevcude illa Hu"**ya geliyoruz. **HU**'dan başka bir varlık yoktur.

Tîn sûresi 4.5 ayetlerinde şöyle buyrulmuştur:

"Doğrusu, biz insanı ahsen-i takvim üzere (en güzel bir biçimde) yarattık. Sonra HU'yu esfele sâfilîne gönderdik"

MİRAC

İnsana en yüce makam verilmiş varlıkların fevkinde ikram yapılmıştır. **O, EL-İNSAN**'dır; **HU** noktasıdır. O noktaya olan teveccüh selâmete eriştirir.

İşte bu makamdaki insan varlığındaki arzuyu ilâhînin ve Allah'ı idrak noktasının tamamı Hz. Muhammed'dedir.

Hüve, Allah'ın zatını işaret eder. Kur'an'da "**Hüve işiten ve görendir**" buyrulmuştur. El-insan gönül gözü ile görür, gönül kulağı ile işitir.

O halde Allah, el-İnsan'a tecelli ederek onunla işiten ve gören olduğunu buyurmaktadır ki bu da Hüve sırlarından bir sır olsa gerektir. Çünkü, Allah'ın ilham ve vahyine mazhar olan el-İnsan, Hüve'den görünmektedir. Bütün peygamber ve veliler Hüve'den görünmüşlerdir. **Hüve'den görünen insan, el-İnsan'dır.**

İnsan, en mükemmel varlık olarak yaratılmıştır. İnsan eşref-i mahlûkattır. İnsanın herhangi bir şeyi tanrı edinmesi doğru değildir. İnsan varlığı hiçbir şeye iltifat etmemelidir. İnsan bu kadar kıymetli olarak yaratılmış olduğu halde neden kendi hükmünün geçtiği şeylere tapar?

MİRAC

Meryem sûresi 42. âyetinde;

“Hani (İbrahim) babasına şöyle demişti: “Babacığım! İşitmeyen, görmeyen ve sana bir faydası olmayan şeylere niçin tapıyorsun?”

Her insan değişik bir âlemdir. İnsanın kendi parçası olan çocuğu bile kendisine uymamaktadır. Allah, her insanı farklı bir mazhariyet ile yaratmıştır. O halde her varlık kendisine mahsustur. O zaman insan, Allah’ı kendisinde aramalıdır.

Düşün ey insan: **“Sen, sen misin? Yoksa Ben sen miyim?”**

İnsanın bu hakikate ulaşması için de bir insana ihtiyacı vardır. Eğer insan hakikati kendisinde bulduysa bütün varlıklar onun **“ayn”**ı olur. Eğer yaratıcı olan ilâhi kudretin kendinde olduğunu idrak edersen ve dönüp geriye bakarsan tüm varlıkları bir bütün olarak idrak etmek lütfuna mazhar olursun.

HÂTÎME

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Miraç mucizesini her makam ve her mezhep farklı şekillerde kabul eder.

Bütün bu farklı kabullere ve değerlendirmelere rağmen şurası kesin bir hakikattir ki, Hz.Muhammed, Allah ile buluşmuş ve konuşmuştur. Bu hakikati her mezhep kabul etmektedir. Farklılıklar teferruatlardadır. Bu da insan meşreplerinin ve idrak makamlarının farklı olmasından kaynaklanmaktadır.

Geçmiş zamanlardaki insan anlayışlarına hitap edebilmek ve olayın kabulünü kolaylaştırmak için müfessirlerin yorumlama ve hikâyeleştirme gayretleri olduğu muhakkaktır. Bu tutum, Miraç mucizesinin anlaşılmasında kolaylıklar sağlamış olabilir, ancak Miraç mucizesini cisimleştirmiş ve dünyevileştirmiştir.

Peygamberimiz Miraç yapmış ve onunla beraber evliyası da Miraç izzetinden nasibedar olmuşlardır. Miraç, kulun Rabbi ile buluşması ve kulun kendi hakikatinin aslında Allah'a ait olduğunun tatbikat ile bilinmesi olarak da tarif edilebilir.

Miraç, Efendimiz'den sonra zuhur edecek gönülle-

MİRAC

re, o makama kadar yükselebilmek imkn ltfedildiğine bir işarettir. O halde Şurası bilinmelidir ki, Miraç anlayışının deformasyonu Allah-insan beraberliğinin doğru olarak anlaŐılamamasına ve dolayısıyla dinin yozlaŐmasına zemin hazırlar.

Miraç, Allah'ı bulmak için semalara yükselmek ve onlar içinde seyretmek veya yerin derinliklerine inmek değildir. Miraç, herŐeyin Allah ile beraber olduğunu ve Allah'ın kelmn kalbimizde duymamızın mümkün olduğunu anlamamız gerçeğini oğreten ilâhi bir tatbikattır.

Miraç, insanın hakikatinin Allah olduğunu bilmek, Allah'ın kelmn kalp kulağı ile duymak, Allah'ın cema-
lini kalp gözü ile görmek ve kişinin ben dediği ruh ve ci-
sim teŐekkülünün, Allah'ın kendisinden kendisine bir g-
rnmesi ve tanınması tertibinden ibaret olduğunu, Allah
ile oğrenmektir.

Bazı insanlar kendilerini mkemmek, kendisinden başka her Şeyi aŐađı grrlere. En çok yanılan insanlar da bunlardır.

Bir insan eğer, ben hiç bir Şey bilmiyorum, keŐke bilmediklerim kadar bildiklerim de olsaydı diyebilirse ne mutlu ona. Bir insan, tevazu ve rızaya gelmek istiyorsa bildiklerini bilmedikleri ile kıyaslamalıdır. O zaman neredeyse yok mesabesinde olduğunun idrakine gelebilir.

MİRAC

Velâyette Miraç konusu sonsuzdur. Allah namütenahi olduğuna göre tatbikatları da namütenahidir. Allah'ın her yarattığı varlıktaki tecellisi değişiktir. Bu da O'nun namütenahi olduğunu işaret etmektedir. Allah'ımız her kar tanesini bile birbirinden değişik yarattığına göre, insan varlığındaki arzuları ve tatbikatları da elbette değişik olacaktır.

Hz. Mehmed Ali Bey şöyle buyurmuşlardır:

“İlâhî âleme kadar gidilmese bile aslî âlem yani ilâhî âlem için hasretlik duymak ve "acaba gidebilir miyim" diye hayatta bir an olsun kaale almak en büyük bir sevdaya yönelmek olmuş olur. Bu hâl ölüm olmaz, hayat olur. Ebedî hayatta saadete bir hakikî namzetlik olur, az kâr mıdır? Doğru bir düşünce sırat-ı müstakim'dir, hidayettir, demekle iktifa edilir. Zira doğruları seven doğrular ile haşır olur ve ebedi hayat saadetine mazhar olur.”

Elhamdu Lillâhi Rabbil Âlemîn.

Hüve't Tevfiku'r Refik
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

YAYIMLANMIŞ ESERLER

1.KURBU NEVAFİL (DUA KİTABI)

2.HİDAYET-İ İLMİYE

3.İSLÂMDA MANEVİ HAKİKATLER VE YOLLAR

4.SÜREYYA DİVANI (İlaveli İkinci Basım)

5.FETHÜL AHFA

6.ZİKİR VE NEFİS MERTEBELERİ

7.EHL-İ BEYT

8.RİSALET-İ GAVSİYYE

9.YİRMİ ÜÇ YIL

10.HATMÜL VELÂYET

11.HAKİKAT KÖŞESİ

12.İLÂHİ İKAZ

13.KELÂM-I MANEVİ SOHBETLER

14.ESMÂ-İ CELÎLE-İ İLÂHİYE İSM-İ AZAM-I HUSUSİ

15.HZ. FÂTİME

16.EL MUSAVVİR

17.MEKTÛB-İ TİRMİZİ

18.SEB'AN MİNEL MESANİ

19.MUHABBETLİ GÖNÛLLERE BİR TEZKİRE

20.RUHULLAH

21.VAHDET -İ VÛCUD

22.VAHİY VE AKIL

23.DÛSTUR

24.MÛRŞİD-İ MUHKEM DERVİŞ-İ SADIK

25.ÂYETLER VE HADİSLER

26.İNKİLÂB-I KEBİR - ASLA KALBOLUŞ

27.DERYAYI NURU MUHAMMED

28. SIRR-I HATMÜL VELÂYET

29. GÜLZÂR-I MA'RİFET

30. NAME-İ HUSUSİYE

31. EL HÜVE

32. KUR'AN-I SIRR-I İLÂHÎ (2 Cilt)

33. HAZRETİ HATİCE

34. EHL-İ BEYT-İ MURTEZA

35. ÂDEM'DEN GÜNÜMÜZE ALLAH DİNİ

36. ÂDEM'DEN GÜNÜMÜZE DİN VE DEVLET

37. SIRR-I CUMA

38. MİRÂÇ